

Лоиҳаи роҳи Балҷувон – Сарӣ Хосор: арзёбии таъсири ба муҳити зист

Шартнома №. 2025.015035



Нақшаи ҷалби тарафҳои манфиатдор, апрели 2026



Vista
Environment

Намуна	Сана	Омода кардааст	Баррасӣ аз ҷониби	Тасдиқ карда шуд аз ҷониби
1.0	09.02.26	Гуногун	А. Перкинсон	Н. Скиннер
1.1	03.03.26	Гуногун	А. Перкинсон	Н. Скиннер
1.2	26.03.26	Гуногун	А. Перкинсон	Н. Скиннер
1.3	24.04.26	Гуногун	А. Перкинсон	Н. Скиннер

Феҳристи мундариҷа

I.	Муқаддима ва замина	6
1.1.	ЗАМИНА	6
1.2.	Компонентҳои лоиҳа	6
1.3.	Ҳадафҳои лоиҳа	6
1.4.	Мақсад ва доираи нақшаи ҷалби манфиатдорон (НҚМ)	6
1.5.	Сохтори НҚМ	7
2.	Тавсифи мухтасари лоиҳа	8
2.1	Фаъолиятҳои лоиҳа	8
3.	Муайянкунии манфиатдорон ва таҳлили онҳо	9
3.1.	ТАРТИФИ КАЛИДӢ	9
3.2.	Шарикони лоиҳа	9
3.2.1.	Ҷонибҳои зарардида	9
3.2.1.1.	Ҷонибҳои асосан таъсирёбанда (алоқаи мустақим бо корҳо ва/ё амалиётҳо)	9
3.2.1.2.	Шахсони дуҷумдараҷаи зарардида (таъсироти ғайримустақим ё системавӣ)	9
3.2.1.3.	Рецепторҳои ҳассос ва мероси фарҳангӣ	10
3.2.2.	Ҷонибҳои дигари манфиатдор	10
3.2.3.	Шахсони ё гурӯҳҳои камбизоат/заиф	10
3.3.	Муайянкунӣ ва сегментатсияи манфиатдорон	11
4.	Таҳлили институционалӣ	16
5.	Фаъолиятҳои пешбинишудаи ҷалби манфиатдорон	18
6.	Ҷалби манфиатдорон то имрӯз	23
6.1.	Мушоваратҳои ибтидоӣ	23
7.	Механизми баррасии шикоятҳо	30
7.1.	Умумӣ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
7.2.	Мақсад ва мувофиқат бо талаботи Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	30
7.3.	Принсипҳои МБШ	30
7.4.	Намудҳои шикоятҳои фарогир	30
7.5.	Комиссияи баррасии шикоятҳо	31
7.6.	Тартиби баррасии шикоятҳо	31
7.6.1.	МБШ: Сатҳи лоиҳа	31
7.6.2.	МБШ: Системаи ҳуқуқӣ	32
7.6.3.	МБШ: Механизми ҳисоботдиҳии лоиҳаҳои мустақили Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	32
7.7.	Тамосҳои МБШ	33
7.8.	Реестри шикоятҳои МБШ, сабтҳо ва ҳуҷҷатгузорӣ	34
7.9.	Мутахассисони техникӣ	34
7.10.	Муомила бо шикоятҳои ҳассос оид ба масъалаҳои SEO/SH	34
7.11.	КОРГАРИ МБШ	35
7.12.	Назорат, гузоришдиҳӣ ва ошкорсозӣ	35
7.13.	Ҳифзи маълумот ва махфият	35
7.14.	Огоҳсозӣ	35
8.	Ошкорсозии маълумот	36
8.1.	Мақсадҳои ошкорсозии иттилоот	36
8.2.	Принсипҳои ошкорсозӣ	36
8.3.	Забон ва форматҳо	36
8.4.	Шабакаҳои ошкорсозӣ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
8.5.	Вақти ошкорсозӣ ва навсозӣ	37
8.6.	Фикру мулоҳизаҳо ва шаффофият	37
9.	Манбаъҳо ва масъулиятҳо барои татбиқи НҚМ	40
9.1.	Нақшҳо ва масъулиятҳо	40
9.2.	Манбаъҳо барои ҷалби манфиатдорон	41
9.3.	Ҳамоҳангсозӣ ва тақмили доимӣ	41
10.	Назорат ва гузоришдиҳӣ	42
10.1.	Мақсадҳои назорат ва гузоришдиҳӣ	42
10.2.	Нишондиҳандаҳои назоратӣ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
10.3.	Масъулиятҳои назоратӣ	42
10.4.	Ҳисоботдиҳӣ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
10.5.	Идоракунии мутобик ва тақмили доимӣ	43

ИЛОВАИ А: МАЪЛУМОТ ОИД БА МАШВАРАТ БО МАНФИАТДОРОН	44
ИЛОВАИ Б: МАҚАЛЛАИ МБШ	58
ИЛОВАИ В: МАТРИЦАИ ШАРҲҲО ВА ПОСУХҲОИ МАНФИАТДОРОН (ШУМО ГУФТЕД / МО КАРДЕМ)	59
ИЛОВАИ Г: ФОРМАИ АРИЗАИ ШИКОЯТ	63

Рӯйхати ҷадвалҳо

Ҷадвали 1: Шинохти ибтидоӣ ва сегментатсияи манфиатдорон	12
Ҷадвали 2: Таҳлили институционалӣ	16
Ҷадвали 3: Нақшаи ҷалби манфиатдорон	20
Ҷадвали 4: Ҷалби манфиатдорон то имрӯз	24
Ҷадвали 5: Ошкорсозии маълумот	38

Акронимҳо ва ихтисорот

Акроним	Маъно
ШТ	Шахси таъсирдида
БС	Балчувон – Сари Хосор
КҲМЗНҲҚТ	Кумитаи ҳифзи муҳити зист (дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон))
НИМЗИС	Нақшаи идоракунии муҳити зист ва иҷтимоии сохтмон
МНС	Мушовири назорати сохтмон
СҚШ	Созмони ҷомеаи шаҳрвандӣ
МЗИ	Муҳити зист ва иҷтимоӣ
БАТР	Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд
АТМЗ	Арзёбии таъсири муҳити зист
АТЭИ	Арзёбии таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ
НИМЗ	Нақшаи идоракунии муҳити зист ва иҷтимоӣ
ЧНИМЗИ	Чорчӯбаи нақшаи идоракунии муҳити зист ва иҷтимоӣ
ТЭИ	Талаботи экологӣ ва иҷтимоӣ (БАТР)
МГТ	Муҳокимаи гурӯҳи тамаркуз
ШМ	Шахси масъул
ЗОҚ	Зӯроварӣ ва озордиҳии чинсӣ
БТБС	Беҳтарин таҷрибаи байналмилалӣ соҳа
ҲҚТ	Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
КБШ	Комиссияи баррасии шикоятҳо
МБШ	Механизми баррасии шикоятҳо
ШДГ	Шахси дохилан гурезашуда
БИЗ	Баррасии ибтидоии муҳити зист
МҲ	Механизми ҳисоботдиҳии лоиҳаҳои мустақил (Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд)
ИБҲТ	Иттиҳоди байналмилалӣ ҳифзи табиат
ЗБ	Замингирӣ ва бозҷойгиркунӣ
НАЗБ	Нақшаи азхудкунии замин ва бозҷойгиркунӣ
РИМ	Равандҳои идоракунии меҳнат
ББР	Бонки бисёрҷонибаи рушд
ВН	Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон
СҒ	Созмони ғайриҳукуматӣ
БМ	Боғи миллӣ

Акроним	Маъно
СБ	Саломатӣ ва бехатарии касбӣ
ФҲС	Формати ҳуҷҷати сайёр
МТЛТР	Маркази татбики лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо
ТИ	Талаботи иҷроиш (БАТР)
ШДИМ	Шахсони дорои имконияти маҳдуд
НБ	Нақшаи бозҷойгиркунӣ
СЗҚ	Сӯистифода ва зӯроварии ҷинсӣ / Азиятдиҳии ҷинсӣ
НҚМ	Нақшаи ҷалби манфиатдорон
ШИИ	Шарҳи иҷтимоию иқтисодӣ
ХПК	Хидматрасонии паёмҳои кӯтоҳ
ИСҲ	Изҳороти сиёсати ҳифз (БОР)
ШТ	Шартҳои техники
ФҚБҲТ	Фонди ҷаҳонӣ барои ҳифзи табиат

I. Муқаддима ва замина

II. Замина

Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд (БАТР) баррасӣ дорад, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои навсозии қисмати роҳи Балҷувон–Сарӣ Хосор (БС) маблағгузорӣ кунад. Маркази татбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо (МТЛТР) дар ҳайати Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақоми иҷроия амал хоҳад кард.

Лоиҳа таҷдиди тақрибан 56 км роҳи хоки мавҷуда ба роҳи дуқаторӣ, мувофиқи стандарти категорияи V-ро дар бар мегирад, то дастрасиро дар тамоми сол таъмин намуда, беҳатариро беҳтар созад ва робитаҳоро байни аҳолинишин ва бозорҳои минтақавӣ мустақкам намояд.

Лоиҳа тибқи Сиёсати муҳити зист ва иҷтимоии Бонки Рушди Аврупо (2024) дар Категорияи А гурӯҳбандӣ шудааст, ки гузаронидани арзёбии пурраи таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ (АТМЗ) ва ҷалби пурмазмунӣ манфиатдорон дар тӯли тамоми давраи ҳаёти лоиҳа талаб мекунад.

1.1. Компонентҳои лоиҳа

Лоиҳаи БС таҷдиди тақрибан 56 км роҳи мавҷудаи беасфалт ва фаслӣ дастнорасро ба стандарти дуқаналӣ категорияи V дар бар мегирад. Компонентҳои асосӣ иборатанд аз барқарорсозии ҳатти мавҷуда; сохтмони роҳрави асфалтпӯш, канорҳо, иншооти обгузар, қубурҳои обгузар ва пулҳо; устуворсозии нишебҳо ва ҳифзи эрозия дар қисматҳои кӯҳӣ; насби тадбирҳои беҳатарии роҳ ва нишонаҳо; ва таъсиси иншооти муваққатӣ сохтмонӣ, аз қабили лагерҳо, майдонҳои қазӣ, анборҳои мавод ва роҳҳои дастрасӣ. Лоиҳа инчунин фаъолиятҳои ҷириасонро, ки барои сохтмон ва истифода заруранд, дар бар мегирад, аз ҷумла идоракунии ҳаракати нақлиёт, ҳамроҳангсозии хизматрасониҳои коммуналӣ ва ҷораҳои кам кардани таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ. Ин унсурҳо ба таври тарҳрезӣшуда амалӣ мешаванд, то дастрасиро барои ҷомеаҳои маҳаллӣ нигоҳ дошта, ҳалалҳоро дар давраи сохтмон ба ҳадди ақал расонанд.

1.2. Мақсадҳои лоиҳа

Ҳадафи асосии лоиҳа таъмин намудани робитаи роҳии беҳатар, бозътимод ва дар тамоми сол байни ноҳияи Балҷувон ва минтақаи Сарӣ-Хосор мебошад, ки ҳаракати аҳолии маҳаллиро беҳтар намуда, пайванди минтақавиро тақвият мебахшад. Роҳи навсозӣшуда барои беҳтар намудани дастрасӣ ба хизматрасониҳои асосӣ, аз ҷумла тандурустӣ, маориф ва бозорҳо; беҳтар намудани беҳатарии роҳ ва кам кардани вақти сафар; дастгирии рушди иқтисодии маҳаллӣ, аз ҷумла кишоварзӣ ва сайёҳӣ; ва баланд бардоштани тобовари иқлимии инфрасохтори нақлиётӣ дар минтақаи кӯҳистонӣ ва осебпазир пешбинӣ шудааст. Лоиҳа инчунин ҳадаф дорад, ки бо афзалиятҳои миллии рушд ва талаботи қарзидҳандагони байналмилалӣ ҳамроҳанг шавад, тавассути ҳамгиро кардани идоракунии ҳатарҳои экологӣ ва иҷтимоӣ, ҷалби пурмазмунӣ манфиатдорон ва принципҳои рушди фарогир дар тамоми давраи ҳаёти лоиҳа.

1.3. Мақсад ва доираи нақшаи ҷалби манфиатдорон (НҚМ)

Мақсади Нақшаи ҷалби манфиатдорон (НҚМ) ин аст, ки манфиатдорони асосии лоиҳаҳо дар ҳамаи марҳилаҳо муайян кунад, усулҳои ҷалби онҳо ва барқарорсозии муколамаи созанда байни тарафҳоро муайян намояд ва масъулиятҳоро дар татбиқи ҷорабиниҳои ҷалби манфиатдорон муқаррар созад. НҚМ иштироки васеъ ва фаъолнаи манфиатдоронро таъмин намуда, дар раванди таҳияи лоиҳа фазаи муколамаи созандаро саривақт эҷод мекунад. Хусусан, НҚМ мақсадҳои зеринро пайгирӣ мекунад:

- муайянсозӣ ва таҳлили манфиатдорон ;
- барномарезӣ кардани он, ки ҳамкорӣ бо манфиатдорон чӣ гуна сурат хоҳад гирифт ;
- ошкорсозии маълумот ;
- машварат бо манфиатдорон ;
- баррасӣ ва посух додан ба шикоятҳо ;



- назорат ва гузоришдихӣ оид ба НҚМ.

НҚМ мувофиқи Талаботи муҳити зист ва иҷтимоии 10-уми Бонки Рушди Аврупо (ESR10) омода шудааст. Ҳаҷм ва сатҳи муфассалияти НҚМ мутобиқ ба ниёзҳои Лоиха ва ҳадафҳои ESR10 муқаррар карда мешавад..

1.4. Сохтори НҚМ

НҚМ ба бобҳое тақсим шудааст, ки бо талаботи БАТР ESR10 мувофиқанд. Ин сохтор кафолат медиҳад, ки ҳамаи унсурҳои ҷалби манфиатдорон — аз шиноخت то назорат — равшан муайян ва амалӣ карда шаванд.

НҚМ чунин сохта шудааст :

1. Муқаддима ва замина – Қисмати мазкур .
2. Тавсифи мухтасари лоиха – Маълумоти умумӣ дар бораи фаъолиятҳое, ки машваратҳои минбаъда ва ошкорсозиро ба вучуд меоранд .
3. Муайянкунӣ ва таҳлили манфиатдорон – гурӯҳҳои манфиатдоронро (тарафҳои осебдида, дигар тарафҳои манфиатдор ва гурӯҳҳои камбизоат/заиф) муайян мекунад, манфиатҳо ва таъсири онҳоро харита мебарорад ва матрицаи харитакашии манфиатдоронро пешниҳод менамояд.
4. Таҳлили институционалӣ – нақшҳо, масъулиятҳо ва интизориҳои ҷонибҳои асосии институционалиро, аз ҷумла вазоратҳои миллӣ, мақомотҳои маҳаллӣ ва бонкҳои бисёрҷонибаи рушдро баррасӣ мекунад.
5. Фаъолиятҳои банақшагирифташудаи ҷалби манфиатдорон – тафсилоти усулҳо, вақт ва такрори ҷалби ҳар гурӯҳи манфиатдор, аз ҷумла равишҳои мутобиқшуда барои гурӯҳҳои осебпазир. Меъёрҳои фарогир, ба монанди гурӯҳҳои тамаркуз танҳо барои занон, маконҳои дастрас ва амалияҳои ҷалби ҳассос ба SEA/SH-ро муайян мекунад.
6. Ҷалби манфиатдорон то имрӯз – ҳолати ҷалби манфиатдорон то имрӯз ва машваратҳои пешбинишударо тавсиф мекунад. Он машваратҳои анҷомёфта то имрӯз, аз ҷумла натиҷаҳои боздидҳо аз маҳал, пурсишҳои хонаводагӣ ва муҳокимаҳои ибтидоии ҷомеааро ҷамъбаст мекунад. Муҳимтарин нигарониҳо ва афзалиятҳои ҷомеааро, ки дар ҳудуди лоиха муайян шудаанд, таъкид менамояд.
7. Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) – механизмҳои баррасии шикоятҳо барои ҷомеа ва коргаронро тавсиф мекунад, аз ҷумла каналҳо, меъёрҳои хизматрасонӣ, роҳҳои SEA/SH, ки ба начотёфтагон раवона шудаанд, ва пайвандҳо ба Механизми мустақили ҳисоботдиҳии лоихаҳои Бонки Рушди Аврупо (БАТР).
8. Ошкорсозии маълумот – муайян мекунад, ки кадом ҳуҷҷатҳо ва маълумот ошкор карда мешаванд, ба кадом забон(ҳо), тавассути кадом каналҳо ва дар кадом марҳилаҳои давраи лоиха.
9. Манбаъҳо ва масъулиятҳо – нақшҳои Маркази татбиқи лоихаҳо (МТЛ), пудратчиён ва мутахассисони иҷтимоиро, инчунин бучет ва логистикаи зарурӣ барои фаъолиятҳои ҷалбро муайян мекунад.
10. Назорат ва гузоришдихӣ – нишондиҳандаҳоро барои назорати самаранокии ҷалби манфиатдорон (масалан, шумораи машваратҳо, иҷрои МБШ, иштироки гурӯҳҳои осебпазир), нақшҳо барои ҷамъоварии маълумот ва ўҳдадориҳои гузоришдихӣ муайян мекунад.
11. Иловаҳо – Маълумоти дастгирикунамдаро дар бар гиред, ба монанди сабтҳои машварат, шарҳҳои манфиатдорон ва матрицаҳои посух ("Шумо гуфтед / Мо кардем"), намунаҳои варақаҳои GRM ва натиҷаҳои пурсиш.

2. Тавсифи мухтасари лоиҳа

2.1 Фаъолиятҳои лоиҳа

Лоиҳаи БС ташаббуси барқарорсозӣ ва такмили роҳ аст, ки дар ноҳияи Балҷувон, вилояти Хатлон, Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир аст. Лоиҳа хатсайри мавҷудаи роҳи ҳокӣ ва шағалдориро пайгирӣ мекунад, ки ҳоло дастрасии маҳдуд ва номуътамад фароҳам меорад, махсусан дар моҳҳои зимистон ва давраҳои боришоти шадид. Аз сабаби бад будани ҳолати роҳ, лағзиши замин, обхезии лой ва чамъшавии барф, бисёр масканҳо дар тӯли ин коридор дар фаслҳои муайян ҷудо монда, дастрасии маҳдуд ба хизматрасониҳо, бозорҳо ва марказҳои маъмурӣ доранд.

Лоиҳа роҳро ба стандарти категорияи V бо ду хатсайр навсозӣ мекунад, ки имкон медиҳад ҳаракати нақлиётро дар тамоми сол таъмин намуда, бехатарии ҳамаи истифодабарандагони роҳро беҳтар созад. Корҳо асосан дар ҳудуди ҳукуки убури мавҷуда маҳдуд шуда, дар манотиқи муайян васеъкунӣ, устуворсозии нишебӣҳо ва беҳтарсозии системаи обгузарӣ анҷом дода мешаванд, ки аз ҷониби шароити рельеф ва талаботи бехатарӣ муайян шудаанд. Пулу кубурҳо барқарор ё иваз карда мешаванд, то иҷроиши гидрологӣ беҳтар шуда, ҳалалҳои марбут ба сел кам карда шаванд. Ҷораҳои бехатарии роҳ, аз қабилӣ нишонаҳо, аломатгузорӣ ва сохторҳои муҳофизатӣ, махсусан дар наздикии аҳолинишин, мактабҳо ва минтақаҳои ҳаракати пиёдагардон насб карда мешаванд.

Фаъолиятҳои сохтмонӣ дар марҳилаҳои амалӣ карда мешаванд ва интизор меравад, ки онҳо корҳои заминӣ, сохтмони роҳпӯш, истифодаи минтақаҳои қарзӣ ва корхонаҳои коркарди мавод, интиқоли маводи сохтмонӣ ва таъсиси лагерҳои муваққатӣ коргарон ва анборҳо дар бар гиранд. Ин фаъолиятҳо метавонанд таъсири муваққатӣ, ба монанди афзоиши садо, ғубор, ҳалал дар ҳаракати нақлиёт ва маҳдудияти дастрасӣ дар наздикии маҳалҳои қарзӣ, ба бор оранд. Аз ин рӯ, Лоиҳа ҳамроҳсозии бодикқат бо ҷомеаҳои осебдида, истифодабарандагони роҳ ва мақомоти маҳаллӣ, бо дастгирии иртиботи возеҳ, огоҳии пешакии корҳо ва идоракунии саривақтии шикоятҳо талаб мекунад.

Минтақаи лоиҳа тақрибан ҳафтаи минтақаи аҳолинишинро дар бар мегирад, ки дар паҳлуи роҳ ё наздик ба он ҷойгир шудаанд, аз деҳаҳои хурди деҳот то марказҳои калони деҳот. Ҳарчанд ин масир одатан аз аҳолинишинҳои зич гузашта намешавад, баъзе қисматҳои ба маҳаллаҳои истиқоматӣ ва иншооти ҷамъиятӣ наздик буда, барои ҳалли масъалаҳои бехатарӣ, дастрасӣ ва рӯзгори мардум ҷалби ҳадафмандона зарур аст. Минтақаи васеи таъсир дорои заминҳои кишоварзӣ, роҳҳои нақлиётӣ ва маконҳои сайёҳӣ мебошад, аз ҷумла минтақаи Сарӣ-Хосор, ки барои арзишҳои табиӣ ва фароғатӣ маъруф аст.

Лоиҳа аз ҷониби МТЛТР дар назди Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дастгирии молиявии муассисаҳои байналмилалӣ молиявӣ амалӣ карда мешавад. Он дар доираи Сиёсати муҳити зист ва иҷтимоии Бонки Аврупои Таҷдид ва Рушд (2024) ба Категорияи А мансуб шудааст, ки ин нишондиҳандаи миқёси корҳо ва эҳтимолияти таъсири назарраси экологӣ ва иҷтимоиро дар сурати идора нашудани дуруст инъикос мекунад. Аз ин рӯ, арзёбии пурраи таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ (АТЭИ) зарур аст, ҳамзамон бо ҷалби доимии манфиатдорон мувофиқи ESR10.

Нақшаи ҷалби манфиатдорон лоиҳаро дастгирӣ мекунад, бо қарор додани он, ки ҷонибҳои таъсирёфта, манфиатдорони манфиатдор ва гурӯҳҳои осебпазир дар тамоми марҳилаҳои тарҳрезӣ, сохтмон ва истифодабарӣ огоҳ карда мешаванд, машварат дода мешаванд ва метавонанд ба таври пурмазмун дар қабули қарорҳо ширкат варзанд. Тавсифи мухтасаре, ки дар ин ҷо оварда шудааст, ба он ҷанбаҳои Лоиҳа тамаркуз мекунад, ки ба ҳамкории манфиатдорон, ошкорсозии иттилоот ва идоракунии шикоятҳо бештар дахл доранд, ва бо пешрафти тарҳрезӣ ва татбиқи Лоиҳа навсозӣ хоҳад шуд.

3. Муайянсозӣ ва таҳлили манфиатдорон

3.1. Мафҳумҳои асосӣ

Шарикони лоиҳа ҳамчун шахсони алоҳида, ҷомеаҳо, корхонаҳо, созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандии маҳаллӣ ва байналмилалӣ ва мақомоти давлатӣ муайян мешаванд, ки манфиатҳо ё ҳуқуқҳои онҳо бевосита ё бавосита аз лоиҳа таъсир хоҳанд дид, ҳам мусбат ва ҳам манфӣ, ки метавонанд ба лоиҳа манфиатдор бошанд ва имкони таъсиррасонӣ ба натиҷаҳои онро доранд.

Мувофиқи Сиёсати муҳити зист ва иҷтимоии Бонки Рушди Аврупо (2024) ва ESR10, манфиатдорон ба гурӯҳҳои ҷонибҳои осебдида, дигар ҷонибҳои манфиатдор ва шахсони ё гурӯҳҳои камбизоат ё осебпазир тақсим мешаванд:

- Ҷонибҳои манфиатдор – ҷонибҳои манфиатдоре, ки аз лоиҳа таъсир дидаанд ё метавонанд таъсир бинанд;
- Ҷонибҳои дигари манфиатдор – ҷонибҳои дигаре, ки метавонанд дар лоиҳа манфиат дошта бошанд;
- Шахсони камбизоат/заиф ё гурӯҳҳо - шахсони воҳид ё гурӯҳҳо, ки бинобар вазъи заифашон метавонанд ба кӯшишҳои махсуси ҷалб ниёз дошта бошанд.

3.2. Шарикони лоиҳа

3.2.1. Ҷонибҳои таъсирёфта

Барои мақсадҳои НҚМ, «тарафҳои осебдида» ин шахсони воқеӣ, хонаводаҳо, соҳибкорон ва муассисаҳо мебошанд, ки – ё метавонанд бо асосҳои мантиқӣ – мустақиман аз фаъолиятҳои лоиҳа, инчунин корҳои омодаسازی кӯтоҳмуддат ва амалиёти ибтидоӣ таъсир мебинанд. Ин зербоб равиши БАТР PR10/ESR10 оид ба гурӯҳбандии манфиатдорон ва доираи фарогирии лоиҳаро инъикос мекунад.

3.2.1.1. Ҷонибҳои асосии таъсирёфта (алоқаи мустақим бо корҳо ва/ё амалиётҳо)

- Сокинон ва истифодабарандагони замини наздиқавлигӣ
- Корхонаҳои хурд ва фурӯшандагони наздик (киоскҳо, коргоҳҳо, нуқтаҳои хизматрасонӣ), ки дастрасии муштариён, боркунӣ/паркинг ва коммуникатсияҳои онҳо метавонанд ҳангоми логистикаи сохтмон ё идоракунии кӯтоҳмуддати ҳаракати нақлиёт халалдор шаванд.
- Муассисаҳои таълимӣ дар ҳудуди минтақаи маҳаллӣ (мактабҳо, марказҳои омӯзишӣ), ки аз ҳаракати хонандагон/волидон, бехатарии пиёдагардон ва садо ҳангоми фаъолиятҳои рӯзона таъсир меёбанд.
- Намояндагони динӣ/фарҳангӣ ва нигоҳбонҳои ҷойҳои ҳассоси фарҳангӣ, ки эҳтимолан аз дастрасӣ ба мавзеъ, рафтори бозхатиром дар наздикии ҷойҳои фарҳангӣ ва ҳар гуна тартиботи ёфтани тасодуфӣ таъсир мебинанд.
- Истифодабарандагони роҳ, ки дар ҳудуди минтақаҳои лоиҳа ҳаракат мекунанд ва метавонанд бо роҳҳои муваққатии алтернативӣ, истгоҳҳои автобуси тағйирёфта ё серодамии кӯтоҳмуддат аз интиқоли борҳо ва борҳои ғайриоддӣ рӯ ба рӯ шаванд.
- Коргарони сохтмонӣ ва кормандони зерпудрат дар майдончаҳои лоиҳа, ки аз шароити бехатарӣ ва тандурустӣ дар ҷои кор ва МБШ-и коргар (идорашаванда тибқи Тартиби идоракунии меҳнат (ТИМ), аммо дар ин ҷо ҳамчун манфиатдорони бевосита таъсирёфта эътироф мешаванд).

3.2.1.2. Ҷонибҳои дуумдараҷаи таъсирёфта (таъсироти ғайримустақим ё системавӣ)

- Ҷамоаҳо, ки дар наздикии минтақаҳои истихроҷи хок, лагерҳои сохтмонӣ ё роҳҳои интиқоли мавод ҷойгиранд.

- Истифодабарандагони роҳҳои пайвастишаванда, ки тағйирот дар ҳаҷми ҳаракати нақлиёт ё шароити бехатариро эҳсос мекунанд.
- Хадамоти ҳолатҳои фавқуллода ва провайдерҳои хизматрасонӣ, ки дар наздикии лоиҳа фаъолият мекунанд ва ба дастрасии ҳамоҳангшуда ва банақшагирии ҳаракати нақлиёт ниёз доранд.

3.2.1.3. *Рецепторҳои ҳассос ва мероси фарҳангӣ*

Маконҳои фарҳангӣ/мазҳабӣ ва арзишҳои меросӣ дар тӯли ҳатсайри роҳ — ки санчиши пешасохтмонӣ, тартиботи кашфи тасодуфӣ ва рафтори эҳтиромона дар маҳал дар ҳамоҳангӣ бо Вазорати фарҳанг/ниҳодҳои ҳифзи меросро талаб мекунанд.

3.2.2. *Ҷонибҳои дигари манфиатдор*

“«Ҷонибҳои дигари манфиатдор» — ин манфиатдороне мебошанд, ки бевосита аз корҳо таъсир намебинанд, аммо дар тарҳрезӣ, назорат, чараёни иттилоот ё иҷрои Лоиҳа нақш, ваколат ё манфиати собитшуда доранд.

- **Мақомоти маҳаллӣ ва минтақавӣ**
- **Вазоратҳо ва ниҳодҳои танзимкунандаи дахлдор**
- **Мақомоти муҳити зист ва иҷтимоӣ**
- **Академияҳо ва муассисаҳои тадқиқотӣ**
- **Созмонҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ/СЧШ** (фарогирӣ, мерос, амнияти ҷомеа) — шарикони фарогирӣ ва садоҳои мустақил дар мавриди шаффофият ва ниёзҳои гурӯҳҳои осебпазир.
- **Маблағгузoron ва шарикон** — таъмини меъёрҳо, интизориҳои ошкорсозӣ ва назорати иҷроӣ.
- **Воситаҳои ахбори омма ва ҷомеаи васеъ** — гирифтани маълумот тавассути нашрҳо дар вебсайт, порталҳои шаҳрдорӣ ва хабарномаҳои матбуотӣ ҳангоми ошкорсозӣ.
- Ин ҷонибҳо асосан тавассути мусоҳиба бо шахсони калидӣ, семинарҳои техникӣ, мукотибаи расмӣ ва ошкорсозии оммавӣ (сомонаҳо/табличтаҳои эълон/пресса) ҷалб хоҳанд шуд, мувофиқи фаъолиятҳо ва ҷадвали вақти пешбинишудаи НҚМ.

3.2.3. *Шахсони ё гурӯҳҳои имконияташон маҳдуд*

Барои ҷалб ва идоракунии хатарҳо, Лоиҳа чораҳои ҳадафмандонаро барои он шахсон татбиқ хоҳад кард, ки метавонанд бо монеаҳои бештар дар дастрасӣ ба иттилоот, ҳаракат, бехатарӣ ё имкони ифодаи овоз рӯ ба рӯ шаванд. Гурӯҳҳои намунавӣ дар Тоҷикистон иборатанд аз:

- **Занон ва духтарон**
- **Пиронсолоне**, ки шояд бо саргардонӣ, пиёдагардии дарозмуддат ё корҳои шабона мушкилӣ кашанд.
- **Оилаҳои камдаромад ва коргарони ғайрирасмӣ** (масалан, фурушандагони кӯча/микрорекорхонаҳо дар наздикии куттиҳои истгоҳ), ки рӯзгори онҳо метавонад бо сабаби маҳдудият дар дастрасӣ ё хизматрасониҳо ҳалалдор шавад.
- **Панохҷӯён/ичорамандони дохилӣ ва муҳоҷирони ахир**, ки шояд шабакаҳо, ҳуҷҷатҳо ё эътимоди кофӣ ба забон барои иштирок надошта бошанд.

Машваратҳои ибтидоии ҷомеа, ки дар март соли 2026 баргузор шуданд, нишон доданд, ки дар амал иштироки фарогир таъмин шудааст, зеро аз 22 нафаре, ки дар тӯли коридори роҳ мусоҳиба шуданд, 5 нафар занон буданд. Ин равиш барои таъмини иштироки занон дар тамоми машваратҳо ва фаъолиятҳои минбаъдаи **арзёбии таъсири иҷтимоии муҳити зист (АТИМЗ)** нигоҳ дошта шуда, тақвият дода мешавад.

3.3. Харитакашӣ ва сегментатсияи манфиатдорон

Барои мақсадҳои НҚБ манфиатдорон харитарезӣ ва сегментбандӣ шудаанд, то фаъолиятҳои ҷалб ба сатҳи таъсиррасонии онҳо, ниёзҳои онҳо ва осебпазирии эҳтимолии онҳо мутобиқ карда шаванд. Таваҷҷӯҳи махсус ба муайян кардани гурӯҳҳои камбизоат ё осебпазир, ба монанди занон, шахсони пир ва шахсони дорои маъюбият, равона шудааст, то садои онҳо шунида шавад ва нигарониҳои онҳо дар тарҳи лоиҳа ба таври муносиб инъикос ёбанд..

Қадвали 1 дар поён гурӯҳҳои асосии манфиатдоронро, ки барои Лоиҳа муайян шудаанд, нишон медиҳад. Он хусусиятҳо, манфиатҳо ва нуфузи онҳоро ҷамъбаст мекунад ва аҳамияти ҷалби ҳар як гурӯҳро дар марҳилаҳои гуногуни омодагӣ ва татбиқи Лоиҳа нишон медиҳад. Ин харитакашӣ ҳамчун замина барои таҳияи стратегияҳои ҳадафмандонаи ҷалб хизмат мекунад, ки мутаносиб, фарогир ва самарабахш мебошанд.

Чадвали 1: Харитакашии ибтидоӣ ва сегментатсияи манфиатдорон

Гурӯҳи манфиатдорон	Тавсиф	Минтақаи нуфуз	Манофеъ ва нигарониҳои асосӣ	Сатҳи таъсир	Шабакаҳои афзалиятноки ҳамкорӣ	Ҳуҷҷатгузорӣ
Сокинони маҳаллӣ ва истифодабарандагони замин	Хонаводаҳо ва шахсони воқеӣ дар шафати роҳ ва дар атрофи он, ки аксаран дар масканҳои парешон ҷойгиранд ва роҳҳои алтернативии маҳдуд доранд	Долони роҳ ва аҳолинишинҳои ҳамсоя	Бехатарии роҳ, идомадории дастрасӣ, ярҷҳо, ғубор/садо, дастрасии ҳолатҳои фавқулодда	Миёна	Чаласаҳои ҷамъиятӣ, боздид аз хонаводаҳо, тахтаҳои эълон	Варакҳои ҳузур, протоколҳо, аксҳо
Корхонаҳои маҳаллӣ ва провайдерҳои хизматрасонӣ	Мағозаҳои хурд, фурӯшандагони канори роҳ, провайдерҳои хизматрасонӣ ва фаъолиятҳои ғайрирасмӣ иқтисодӣ, ки ба дастрасӣ тавассути роҳ вобастаанд	Маҳаллаҳо дар тӯли роҳ	Дастрасии муштариён, ҳалалдоршавии сохтмон, бехатарӣ	Миёна	Боздидҳо хона ба хона, вохӯриҳои гурӯҳҳои хурд	Сабтҳои масъалаҳо, ёддоштҳои вохӯрӣ
Операторҳои туристӣ (ҷорӣ ва банақшагирифта)	Меҳмонхонаҳо, хонаҳои меҳмонӣ, операторҳои сайёҳӣ, роҳбаладон, таъминкунандагони нақлиёт ва провайдерҳои хизматрасонии фароғатӣ, ки дар он ҷо фаъолият мекунанд ё нақша доранд in the northern valley and Sari-Khosor area	Водии шимолӣ ва минтақаи Сарӣ-Хосор	Дастрасии бозътимод дар тамоми сол, бехатарии меҳмонон, муҳлати сохтмон, обрӯи макон	Миёна–Баланд	Мулоқотҳои ҳадафманд, семинарҳо, маълумотномаҳои хаттӣ	Хулосаҳои машваратӣ
Мақомоти рушди сайёҳӣ	Ниҳодҳои миллӣ ва минтақавӣ, ки барои сиёсати сайёҳӣ, банақшагириӣ ва таълиғ масъуланд, аз ҷумла Кумитаи рушди сайёҳӣ назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, идораҳои минтақавӣ рушди сайёҳӣ дар вилояти Хатлон ва	Сатҳи миллӣ ва минтақавӣ Хатлон	Рушди устувори туризм, эътимоднокии дастрасӣ, бехатарии меҳмонон, ҳифзи муҳити зист	Миёна	Мулоқотҳои расмӣ, муқотиба, семинарҳо	Сабтҳои чаласа, муқотиба

Гурӯҳи манфиатдорон	Тавсиф	Минтақаи нуфуз	Манофеъ ва нигарониҳои асосӣ	Сатҳи таъсир	Шабакаҳои афзалиятноки ҳамкорӣ	Ҳуҷҷатгузорӣ
	марказҳои иттилоотии сайёҳӣ, ки рушди манотиқи сайёҳиро дар ҷойҳое мисли Сарӣ-Хосор дастгирӣ мекунанд.					
Саёҳон / меҳмонони оянда	Меҳмонони дохилӣ ва байналмилалӣ ба минтақаи Сарӣ-Хосор ва ҷозибҳои атрофаш	Ҳамаи долонҳо, махсусан қисми шимолӣ	Бехатарӣ, сифати муҳити зист, дастрасии беамониат	Паст (ғайримустақим)	Ошкорсозии оммавӣ, нишонаҳо, маълумоти онлайн	Сабтҳои ошкорсозӣ
Истифодабарандагони роҳ	Ронандагон, мусофирони нақлиёти ҷамъиятӣ, мошинҳои боркаш, пиёдагардон, велосипедронҳо ва чарвопарварон	Лоиҳаи роҳ ва роҳҳои пайваस्तкунанда	Бехатарии ҳаракати нақлиёт, роҳҳои алтернативӣ, вақти сафар	Миёна	Огоҳиҳои ҷамъиятӣ, нишонаҳо, воҳуриҳои ҷамъиятӣ	Сабтҳои муошират
Маъмурияти минтақаи ҳифзшуда (Сари-Хосор)	Мудирон ва кормандоне, ки барои минтақаи ҳифзшуда дар терминали шимолии роҳ ва минтақаҳои буферӣ масъуланд	Минтақаи ҳифзшаванда ва минтақаҳои буферӣ	Якпорчагии муҳит, ҳалалдорӣ, фишори меҳмонон	Баланд	Чаласаҳои расмӣ, ҳамоҳангсозӣ	Мукотибаи расмӣ
Танзимгарҳои ғайриҳукумати муҳити зист – Миллӣ	Созмонҳои ғайриҳукумати воқеъ дар Тоҷикистон, ки дар ҳифзи гуногунии биологӣ, минтақаҳои ҳифзшаванда ва баланд бардоштани огоҳии экологӣ фаъолият мекунанд, ба монанди «Дастаи ҳифзи табиат» ва «Заминча», бо таҷриба дар ҳифзи ҳаёти ваҳшӣ, ҷалби ҷомеа ва таълими ҳифз	Минтақаи лоиҳа ва сатҳи миллий	Муҳофизати намудҳо, самаранокӣ чораҳои коҳишдиҳӣ, риояи стандартҳои миллий	Миёна	Чаласаҳои техникӣ, мубодилаи иттилоот	Сабти чаласа

Гурӯҳи манфиатдорон	Тавсиф	Минтақаи нуфуз	Манофеъ ва нигарониҳои асосӣ	Сатҳи таъсир	Шабакаҳои афзалиятноки ҳамкорӣ	Ҳуҷҷатгузорӣ
Танзимғариҳои ғайриҳукумати байналмилалӣ муҳити зист	Созмонҳои байналмилалӣ ҳифзи муҳити зист бо мандатҳои барномаҳои, ки ба экосистемаҳои кӯҳӣ ва намудҳои намоёндагӣ дахлдоранд, аз ҷумла созмонҳои мисли WWF, Fauna & Flora, BirdLife International ва Фонди ҳифзи бабри барфи	Миллӣ ва байналмилалӣ	Таъсирот ба биологӣ гуногунрангии афзалиятнок, татбиқи иерархияи коҳишдиҳӣ, таҷрибаҳои хуби байналмилалӣ	Миёна	Машварати расмӣ, ошкорсозӣ	Сабтҳои машварат
Шарикони манфиатдор, ки ба намудҳои мушаххаси	Муассисаҳои ихтисосӣ, муҳаққиқон ва созмонҳои ҳифзи муҳити зист, ки ба намудҳои ҳассос ва ҳифзшаванда, ки дар ҳудуди лоиҳа мавҷуданд ё эҳтимолан вучуд доранд, тамаркуз мекунанд, аз ҷумла шербарфи кӯҳӣ дар қисматҳои шимолии кӯҳӣ наздики Сарӣ-Ҳосор ва колонияҳои грифф-вулканҳои Ҳимолой, ки дар қисми ҷанубии долони роҳ муайян шудаанд.	Қисмҳои шимолӣ ва ҷанубии долони лоиҳа	Халалдоршавии муҳити зист, садо ва фаъолияти инсон, хатари бархӯрд, таъсири ҷамъшаванда	Миёна-Баланд	Консултации экспертов, целенаправленное взаимодействие	Технические примечания
Муассисаҳои академӣ ва тадқиқотӣ	Муассисаҳои милливу минтақавӣ академӣ ва илмӣ бо таҳассус дар соҳаи гуногунии биологӣ, экологӣ ва мониторинги муҳити зист, аз ҷумла Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (махсусан Институти зоология ва паразитология ва Институти ботаника, физиологияи	Миллӣ ва минтақавӣ	Якпорчагии маълумоти илмӣ, ҳифзи намудҳои осебпазир ва манзилгоҳҳои зист, ва имкониятҳои барои тадқиқот ва назорат	Паст–Миёна	Чаласаҳои техникӣ, машваратҳои коршиносон, мубодилаи маълумот, семинарҳо	Ёддоштҳои вохӯрӣ, муоширати техникӣ

Гурӯҳи манфиатдорон	Тавсиф	Минтақаи нуфуз	Манофеъ ва нигарониҳои асосӣ	Сатҳи таъсир	Шабакаҳои афзалиятноки ҳамкорӣ	Ҳуҷҷатгузорӣ
	растаниҳо ва генетика), инчунин донишгоҳҳои монанди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Донишгоҳи давлатии Кӯлоб					
Воситаҳои ахбори омма ва ҷомеаи васеъ	Воситаҳои ахбори маҳаллӣ ва миллий ва ҷомеаи васеъ	Милли	Шаффофият, манфиати ҷамъиятӣ	Паст	Ахборномаҳо, вебсайтҳо	Сабтҳои ошкорсозӣ
Муассисаҳои молиявӣ / Бонкҳои рушди чандҷониба	Муассисаҳои молиявии байналмилалӣ, ки лоиҳаро дастгирӣ ё назорат мекунанд	Миллӣ ва байналмилалӣ	Мутобикат бо меъёрҳои экологӣ ва иҷтимоӣ, идоракунии хатарҳо	Баланд	Ҳисоботдиҳии расмӣ, миссияҳои назоратӣ	Ҳисоботҳои назоратӣ ва пешрафт

4. Таҳлили институционалӣ

Лоиҳа дар шароите амалӣ мешавад, ки бо зичии кам аҳоли, аммо ҳассосияти баланди муҳити зист ва потенциали афзояндаи сайёҳӣ тавсиф меёбад. Аз ин рӯ, ҷалби муассири манфиатдорон на танҳо ба робитаи мустақим бо ҷомеаҳо ва гурӯҳҳои манфиатдор, балки ба ҳамоҳангсозии возеҳи байни ниҳодҳои давлатӣ, мақомотҳои танзимкунанда, созмонҳои илмӣ ва шарикони маблағгузорӣ вобаста аст. Ин сохтори институционалӣ кафолат медиҳад, ки ҳифзи муҳити зист, нигоҳдории гуногунии биологӣ, рушди сайёҳӣ ва масъалаҳои амнияти ҷамъиятӣ дар тарҳрезӣ ва татбиқи Лоиҳа ҳамгиро шаванд ва фаъолиятҳои ҷалби манфиатдорон бо ваколатҳои возеҳ, масъулият ва таҷрибаи техникӣ дастгирӣ гарданд. Ҷадвали 2 дар поён муассисаҳои асосӣро, ки ба Лоиҳа марбутанд ва нақшҳои онҳоро дар ҷалби манфиатдорон ҷамъбаст мекунад.

Ҷадвали 2: Таҳлили институционалӣ

Муассиса	Нақш дар лоиҳа	Ваколат / Масъулият	Аҳамият ба ҷалби манфиатдорон
Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон (ВН)	Соҳиби лоиҳа	Сиёсати миллии нақлиёт, банақшагирӣ ва рушди инфрасохтори роҳҳо	Назорати стратегиро таъмин мекунад ва барои иҷрои лоиҳа ҷавобгарии ҷамъиятиро таъмин менамояд.
Маркази татбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо (МТЛТР)	Ниҳоди иҷроия	Идоракунии рӯзмарраи лоиҳа, ҳамоҳангсозии пудратчиён ва машваратчиён, татбиқи чораҳои ҳифзӣ	Масъулияти асосӣ барои татбиқи НҚМ, ошкорсозии маълумот, фаъолиятҳои машваратӣ ва идоракунии шикоятҳо
Мақомоти маҳаллӣ (Маъмурияти ноҳия ва ҷамоат)	Идоракунии маҳаллӣ	Маъмурияти ҷомеа, рушди маҳаллӣ ва тартиботи ҷамъиятӣ	Муоширати асосии институционалӣ бо сокинони маҳаллӣ, соҳибкорон ва операторони сайёҳӣ дар тӯли долон
Кумитаи ҳифзи муҳити зист назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (КХМЗ)	Назоратгари муҳити зист	Гирифтани иҷозатномаҳои экологӣ, назорат, тафтишот ва таъмини риояи талаботҳои муҳити зист	Назорати танзимии таъсири муҳити зист; иштирок дар чораҳои коҳишдиҳӣ ва мониторинг
Маъмурияти минтақаи ҳифзшуда (Сари-Хосор)	Мақомоти ҳифз	Идоракунии минтақаи ҳифзшаванда ва минтақаҳои буферӣ	Шарики асосӣ барои ҳамкорӣ дар ҳифзи гуногунии биологӣ, идоракунии меҳмонон ва фаъолиятҳои сохтмонӣ дар наздикии минтақаи ҳифзшуда
Вазорати кишоварзӣ ва мақомоти дахлдори ҷангалпарварӣ ва ҳифзи ҳаёти ваҳшӣ	Назорати захираҳои табиӣ	Идоракунии ҳаёти ваҳшӣ ва ҳифзи муҳити зист	Ҳамоҳангсозӣ оид ба таъсирҳо ба намудҳои ҳифзшуда ва татбиқи чораҳои коҳиш додани таъсир ба гуногунии биологӣ

Муассиса	Нақш дар лоиҳа	Ваколат / Масъулият	Аҳамият ба ҷалби манфиатдорон
Кумитаи рушди сайёҳӣ дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	Мақомоти миллии сайёҳӣ	Таҳия, банақшагирӣ ва таблиғи сиёсати сайёҳӣ	Ҳамкорӣ дар самтҳои ҳадафҳои рушди сайёҳӣ, бехтарсозии дастрасӣ ва масъалаҳои устуворӣ
Идораҳои минтақавии рушди сайёҳӣ (Минтақаи Хатлон)	Мувофиқсозии минтақавии сайёҳӣ	Дастгирии манотиқи сайёҳӣ, иттилооти сайёҳӣ ва таблиғи маҳаллӣ	Машварат бо ҷонибҳои манфиатдори минтақавии соҳаи сайёҳӣ ва паҳн намудани маълумот дар бораи лоиҳа
Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Ниҳоди машваратии илмӣ	Тадқиқотҳо оид ба гуногунии биологӣ, экология, геология ва хатари табиӣ	Маълумоти техникӣ ва илмиро дар бораи манзилҳои ҳассос, намудҳои ҳифзшуда ва хатари экологӣ пешниҳод мекунад
Хизматрасониҳои ҳолатҳои фавқуллода (тандурустӣ, полис, хадамоти начот)	Амнияти ҷамъиятӣ	Омодагӣ ва воқуниш ба ҳолатҳои фавқуллода	Ҳамоҳангсозӣ дар соҳаи бехатарии роҳ, дастрасии фаврӣ ҳангоми сохтмон ва посух ба ҳодисаҳои нохуш
Маблағгузoron / Бонкҳои бисёрҷонибаи рушд (масалан, Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд)	Молиягузории лоиҳа ва назорат	Риоя ва назорати сиёсати экологӣ ва иҷтимоӣ	Назорат бар татбиқи НҚМ, талаботҳои ошкорсозӣ ва иҷрои умумии экологӣ-иҷтимоӣ

Бо назардошти ҷойгиршавии лоиҳа дар минтақаи зичии кам, аммо аз нуқтаи назари экология ва сайёҳӣ, ҳамоҳангсозии байни муассисаҳои нақлиётӣ, экологӣ, сайёҳӣ ва илмӣ аҳамияти ҳалкунанда дорад. Сохтори институтсионалии дар боло тавсифшуда кафолат медиҳад, ки ҳамкориҳои ҷонибҳои манфиатдор бо мандатҳои возеҳ, назорати мақомоти танзимкунанда ва экспертизаи техникӣ, алахусус нисбати минтақаҳои муҳофизатшаванда ва намудҳои ҳассос тақвият дода мешавад.

5. Чорабиниҳои ба нақша гирифташуда оид ба ҳамкорӣ бо ҷонибҳои манфиатдор

Фаъолиятҳо оид ба ҳамкорӣ бо ҷонибҳои манфиатдор бояд гурӯҳҳои мушаххаси ҷонибҳои манфиатдорро бо маълумоти дахлдор ва имконияти изҳори ақидаи худ дар мавзӯҳои барои онҳо муҳим таъмин намоянд. Дар чадвали 3 чорабиниҳои ҳамкорӣ бо ҷонибҳои манфиатдор, ки дар доираи лоиҳа пешбинӣ шудаанд, оварда шудаанд. Намудҳои чорабиниҳо ва басомади онҳо ба марҳилаҳои гуногуни лоиҳа мутобиқ карда шудаанд.

Гарчанде ки зичии аҳоли дар баробари долони лоиҳа нисбатан хурд аст, лоиҳа дар водии кӯҳии аз ҷиҳати экологӣ осебпазир бо афзоиши иқтисодии сайёҳӣ ва наздикӣ ба минтақаи муҳофизатшаванда ҷойгир аст. Дар натиҷа, иштироки ҷонибҳои манфиатдор аз доираи хонаводаҳои бевосита зарардида берун рафта, операторони сайёҳӣ, мақомоти ҳифзи табиат, муассисаҳои илмӣ, инчунин ташкилотҳои миллӣ ва байналмилалӣ экологиро дар бар мегирад, ки ба ҳифзи гуногунии биологӣ ва рушди устувори самтҳои сайёҳӣ таваҷҷӯҳи қонуний доранд.

Дар доираи лоиҳа чорабиниҳо оид ба ҷалби ҷонибҳои манфиатдор гузаронида мешаванд, ки ба марҳилаҳои гуногуни омодагӣ ва татбиқи лоиҳа ҳамаҷониба, дастрас ва мутаносиб мебошанд. Чорабиниҳо ба пешниҳоди иттилооти саривақтӣ ба ҷонибҳои манфиатдор ва фароҳам овардани имкониятҳо барои машваратҳои созанда оид ба масъалаҳои марбут ба онҳо равона карда мешаванд.

Ҳамкориҳои мутамарказ бо ҷонибҳои манфиатдор дар соҳаи сайёҳӣ, аз ҷумла меҳмонхонаҳои маҳаллӣ, меҳмонхонаҳо, операторони сайёҳӣ ва мақомоти дахлдори рушди сайёҳӣ низ ба роҳ монда мешавад. Ҳамкорӣ бо ин ҷонибҳои манфиатдор ба банақшагирии сохтмон, таъмини дастрасии бефосила, бехатарии меҳмонон ва имкониятҳои дарозмуддат барои рушди устувори сайёҳӣ, ки бо дастрасии бехтар ба роҳҳо алоқаманд аст, равона карда мешавад.

Барои таъмини дастрасӣ ва фарогирӣ, ҳадди ақал 14 рӯзи тақвимӣ пеш аз ҳар гуна вохӯрии рӯ ба рӯ огоҳии пешакии оммавӣ нашр мешавад, ва ҳамаи маводи иттилоотӣ ба забонҳои тоҷикӣ ва, дар сурати зарурат, русӣ дастрас карда мешаванд. Чораҳо андешида мешаванд, то гурӯҳҳои камбизоат ва осебпазир ҷалб шаванд. Масалан, гурӯҳҳои тамаркузи танҳо барои занон аз ҷониби кормандони зан гузаронида мешаванд, вақти онҳо бо назардошти масъулиятҳои парасторӣ муқаррар карда шуда, дар маконҳои бехатар ва қулай баргузор мегардад. Муошират бо шахсони пиронсол дар соатҳои рӯзона барномарезӣ шуда, дар ҳолати зарурӣ бо кӯмаки нақлиётӣ дастгирӣ карда мешавад. Барои шахсони дорои маъбӯбият (PWD) маконҳои машварат пурра дастрас буда, курсӣ ва ҳоҷатхонаҳо фароҳам оварда мешаванд; PDF-ҳои дастрас ва варақаҳои ҷопшуда бо ҳарфҳои калон омода карда шуда, дархост кардани тарҷумаи забони ишорай пешниҳод мегардад.

Стратегияҳои иловагии ҳадафманд барои дигар манфиатдорони осебпазир, ки дар доираи ин лоиҳа муайян шудаанд, истифода хоҳанд шуд. Барои шахсони дохилан кӯчбада (IDP), паноҳҷӯён ва муҳоҷирон маводи иттилоотӣ дар ҳолатҳои зарурӣ тарҷума шуда, бо визуалҳо содда карда шуда ва тавассути миёнаравони бозғамӣ, ба монанди созмонҳои ғайриҳукумати маҳаллӣ ва роҳбарони ҷомеа, паҳн карда мешавад. Барои коргарони ғайрирасмӣ ва хонаводаҳои камдаромад — аз ҷумла фурӯшандагони киоскҳо ва операторони дӯкончаҳои бозор дар наздикии ҷойҳои корӣ — фаъолиятҳои машваратӣ дар берун аз соатҳои авҷи тиҷорат барномарезӣ шуда, маълумоти лоиҳа тавассути SMS/WhatsApp паҳн карда мешавад, то ҳалал ба рӯзгори онҳо камтар шавад. Дар ҳолатҳои, ки маҳдудиятҳои ҳаракат ё саломатӣ иштирокро ғайриимкон месозанд, боздид аз хонаҳо ва ҷаласаҳои хурдмқдор баргузор хоҳанд шуд.

Бо назардошти наздикии лоиҳа ба минтақаи ҳифзшудаи Сарӣ-Хосор ва ҳузури намудҳои ҳассос, ба монанди шербарфи Помир ва гриф-вулкани Ҷимолой, ҳамкориҳои ҳадафманд бо мақомотҳои минтақаҳои ҳифзшуда, созмонҳои экологӣ ғайриҳукумати ва муассисаҳои академӣ ва тадқиқотӣ анҷом дода мешавад. Ин ҳамкорӣ ба муайянсозии хатари гуногунии биологӣ, баррасии чораҳои



коҳишдиҳӣ ва ворид намудани таҷрибаи илмӣ ва ҳифзи муҳити зист дар тарҳрезии лоиҳа ва воситаҳои идоракунии муҳити зист мусоидат хоҳад кард.

Чалби кормандон дар ҷойҳои корӣ низ амалҳои ҳассос ба масъалаҳои SEA/SH-ро дар бар мегирад. Кодекси рафтори намоён дар маҳалҳои лоиҳа насб карда мешавад, роҳҳои ирсоли наҷотёфтагон возеҳ нишон дода мешаванд ва кормандони масъули ҷалбро омӯзонида хоҳанд шуд, то масъалаҳои SEA/SH-ро бо ҳифзи махфият ва бо тамаркуз ба наҷотёфтагон баррасӣ кунанд.

Дар тамоми фаъолиятҳои ҷалб таъкид бар он хоҳад буд, ки ба манфиатдорон маълумоти дахлдор дар шакле пешниҳод шавад, ки онҳо онро фаҳмида тавонанд, ва имкониятҳо барои ифодаи назарҳо ва таъсиррасонӣ ба тарҳрезии лоиҳа фароҳам оварда шаванд. Фаъолиятҳо дар доираи се марҳилаи асосии лоиҳа сохта шудаанд: (i) арзёбии техникаӣ; (ii) оморасозии воситаҳои доираи муҳити зист ва иҷтимоӣ; ва (iii) оморасозии тарҳрезии лоиҳа ва ошкорсозии натиҷаҳо ва ҳуҷҷатҳои асосӣ.

Фикру мулоҳизаҳое, ки тавассути машваратҳо, ҷорабиниҳои ошкорсозӣ ва пешниҳоди ҳатфӣ ворид мешаванд, ба таври систематикӣ сабт ва аз ҷониби Маркази татбиқи лоиҳа (МТЛ) ва машваратчиёни тарҳрезӣ ва назорат баррасӣ хоҳанд шуд. Назарҳо, пешниҳодҳо ва нигарониҳои манфиатдорон ҳангоми такмил додани тарҳи техникаи лоиҳа (масалан, ҷойгиршавии майдон, дастрасӣ, монеаҳои садо, идоракунии ҳаракати нақлиёт) ва ниҳой кардани асбобҳои муҳити зист ва иҷтимоӣ, аз ҷумла НАЭИ, НҚМ ва LMP, ба назар гирифта мешаванд.

Шарҳҳое, ки дар давраи ошкорсозии оммавӣ гирифта шудаанд, дар «Ҳисоботи машварат ва ошкорсозӣ» ҷамъбаст карда мешаванд, ки дар он масъалаҳои матраҳшуда ва тарзи баррасии онҳо дар нусхаҳои ниҳонии воситаҳои Э&И сабт шудаанд. Дар ҳолатҳое, ки имконпазир аст, тағйироти дахлдори тарҳрезӣ ва ҷораҳои коҳишдиҳӣ ворид карда мешаванд, то таъсироти манфӣ ҳадди ақал бошанд ва манфиатҳои ҷомеа афзоиш ёбанд.

Чадвали зерин (Чадвали 3) фаъолиятҳои пешбинишудаи ҷалби манфиатдорон, ҳадафҳояшон, гурӯҳҳои ҳадаф, муҳлатҳо ва масъулиятҳоро нишон медиҳад.

Чадвали 3: Нақшаи чалби манфиатдорон

Марҳилаи лоиҳа / Фаъолият	Усули чалб	Ҳадафи қонибҳо	Мақсад	Вақтбандӣ ва тақроршавӣ	Масъулият
Ошкорсозӣ ва муайянсозии дар доираи АТЭИ	Ошкорсозии вебсайт; тахтаҳои эълон; намоиши оммавӣ дар идораҳои ҷамоат ва маконҳои ҷамъиятӣ; эълони матбуотӣ; пешниҳодҳои хаттӣ	Ҷамоаи васеи мардум; сокинони маҳаллӣ; созмонҳои ғайриҳукуматӣ; доираҳои академӣ; мақомотҳои сайёҳӣ; сармоягуздорон	Маълумот диҳед ба манфиатдорон дар бораи лоиҳа ва раванди арзёбии таъсири ба муҳити зист; шарҳро даъват кунед ва масъалаҳои асосиро муайян кунед.	Дар ошкоркунии АТЭИ; давраи ошкоркунии ҳадди ақал 120 рӯз	МТЛТР
Машваратҳои ҷамъиятӣ (марҳилаи АТЭИ)	Ҷаласаҳои ҷамъиятӣ; муҳокимаҳои гурӯҳҳои хурд; боздид аз хонаҳо (дар ҳолатҳои зарурӣ)	Сокинони маҳаллӣ; истифодабарандагони замин; соҳибкорони маҳаллӣ; гурӯҳҳои осебпазир	Мушкилоти маҳалиро дар дастрасӣ, беҳатарӣ, таъсири сохтмон ва ҷораҳои коҳишдиҳӣ муайян кунед.	Дар давраи АТЭИ; омодагии АТЭИ; тақрор карда мешавад, ҳар вақт ки лозим шавад	Машваратчи АТЭИ / МТЛТР
Чалби ҳадафмандонаи гурӯҳҳои осебпазир	Муҳокимаҳои гурӯҳии фаҳмиши танҳо барои занон; боздидҳо ба хона; сессияҳои гурӯҳҳои хурд; муҳокимаҳои роҳандозишуда	Занон ва духтарон; шахсони пиронсол; шахсони дорои маъҷубият; хонаводаҳои камдаромад; коргарони ғайрирасмӣ	Иштироки фарогирро таъмин кунед; таъсирҳои гуногун ва ҷораҳои коҳишдиҳиро муайян кунед.	Дар давраи арзёбии таъсири ба муҳити зист ва пеш аз оғози сохтмон; мувофиқи зарурат	МТЛТР / Мутахассиси иҷтимоӣ
Чалби манфиатдорони соҳаи сайёҳӣ	Мулоқотҳои ҳадафманд; семинарҳо; маълумотномаҳои хаттӣ	Операторони сайёҳӣ; мақомотҳои рушди сайёҳӣ; роҳбаладони маҳаллӣ ва провайдерҳои хизматрасонӣ	Чадвали сохтмон, давомнокии дастрасӣ, беҳатарии меҳмонон ва имкониятҳои сайёҳиро муҳокима кунед	Марҳилаи АТЭИ ва пеш аз сохтмон; ҳангоми сохтмон ба таври зарурӣ	МТЛТР
Ҳамкории гуногуншаклии биологӣ ва минтақаҳои ҳифзшуда	Ҷаласаҳои техникӣ; машваратҳои коршиносон; мубодилаи иттилоот	Маъмурияти минтақаи ҳифзшуда (Сари-Хосор); созмонҳои ғайриҳукумати муҳити зист; муассисаҳои академӣ ва тадқиқотӣ	Баррасии хатарҳои гуногуни биологӣ, ҷораҳои коҳишдиҳӣ ва назорат, ки ба намудҳои	Марҳилаи АТЭИ; пеш аз оғози корҳо дар наздикии минтақаи ҳифзшуда; давра ба	МТЛТР / Машваратчи АТЭИ

Марҳилаи лоиҳа / Фаъолият	Усули ҷалб	Ҳадафи ҷонибҳо	Мақсад	Вақтбандӣ ва тақроршавӣ	Масъулият
			ҳассос ва манзилгоҳҳои онҳо марбутанд	давра дар давраи сохтмон	
Мувофиқсозии институционалӣ ва танзимӣ	Семинарҳои техникӣ; вохӯриҳои дучониба	Вазоратҳо; КҲМЗ; мақомоти маҳаллӣ; хадамоти изтирорӣ	Тасдиқи иҷозатномаҳо, идоракунии ҳаракати нақлиёт, чораҳои бехатарӣ ва ҷамоаҳангсозии муассисавӣ	АТЭИ ва марҳилаҳои тарҳрезӣ; тибқи зарурат	МТЛТР
Ошкорсозии пеш аз сохтмон	Брифингҳои ҷомеа; нишонагузориҳои макон; огоҳиномаҳои SMS/WhatsApp	Сокинони маҳаллӣ; соҳибкорон; истифодабарандагони роҳ	Маълумот диҳед ба манфиатдорон дар бораи чадвали сохтмон, тағйироти ҳаракати нақлиёт ва тамосҳо.	Пеш аз оғози корҳо	МТЛТР/ Пудратчи
Ҷалб дар марҳилаи сохтмон	Бюллетенҳои ҳардӯҳафтаина; тахтаҳои эълон дар маҳал; робита бо ҷомеа	Сокинони маҳаллӣ; соҳибкорон; истифодабарандагони роҳ; операторони сайёҳӣ	Ҷараёни иттилоотиро нигоҳ доред; интизориҳоро идора кунед; шикоятҳоро баррасӣ кунед.	Дар тӯли сохтмон	Пудратчиён (бо назорати МТЛТР)
SEA/SH-Муоширати ҳассос	Намоиши кодексҳои рафтор; каналҳои махфӣ гузоришдиҳӣ; кормандони омӯхташуда	Ҷомеаҳои маҳаллӣ; коргарон; гурӯҳҳои осебпазир	Хатарҳои SEA/SH-ро пешгирӣ кунед; гузоришдиҳии бехатар ва махфиро таъмин намоед.	Дар тӯли сохтмон ва истифодабарӣ	МТЛТР/ Пудратчи
Вокуниш ва гузоришдиҳӣ	Матрицаи «Шумо гуфтед / мо кардем»; хулосаҳои машваратӣ; навсозии вебсайт	Ҳамаи манфиатдорон	Нишон диҳед, ки чӣ гуна пешниҳоди манфиатдорон ба тарҳрезии лоиҳа ва чораҳои коҳишдиҳӣ таъсир расонд.	Пас аз машваратҳои муҳими ва ошкоркуниҳо	МТЛТР
Ҷалб дар марҳилаи амалиёт	Навсозии даврашакли маълумот; кори МБШ	Истифодабарандагони роҳ; ҷомеаҳо; манфиатдорони соҳаи сайёҳӣ	Масъалаҳои амалиётро ҳал кунед; муколамаро нигоҳ доред.	Дар давраи амалиёт; ҳангоми зарурат	МТЛТР / Идоракунандаи роҳ

Ҳамаи маконҳо барои шахсони дорои маъюбияти ҷисмонӣ дастрасанд; забони ишораҳо бо дархост; PDF-ҳои бо ҷопи калон ва дастрас дастрасанд.



Фаъолиятҳои ҷалб мутобиқ карда мешаванд, ҳангоми пешрафти тарҳрезии лоиҳа ва ниҳой шудани усулҳои сохтмон, ва дар ҳолатҳои пайдо шудани хатарҳои нав ё нигарониҳои манфиатдорон ҷорабиниҳои иловагии ҳадафманд гузаронида мешаванд.

6. Ҷалби манфиатдорон то имрӯз

6.1. Машваратҳои ибтидоӣ

Дар соли 2023 барои лоиҳа ҷалби расмӣ манфиатдорон оғоз ёфт. Дар аввали соли 2026 ҷалб ҳамчун қисми омодагии идомаёбандаи арзёбии таъсири иҷтимоӣ ва муҳити зист (АТЭИ) аз сар гирифта шуд, ки дар бар мегирифт машваратҳои коршиносон, пурсиши иҷтимоӣ иқтисодии хонаводаҳо ва мусоҳибаҳо бо ҷомеа дар тӯли коридори роҳ. Ҷадвали зерин ҳамаи машваратҳое, ки то имрӯз анҷом ёфтаанд, ҷамъбаст мекунад:

Чадвали 4: Чалби манфиатдорон то имрӯз

Сана	Намуди чалб	Макон	Шарикони манфиатдор	№ Иштирокчиён	Мавзӯҳои асосие, ки баррасӣ шуданд	Натиҷаҳои асосӣ / Кашфҳо
30 майи 2023	Чаласаи ғайрирасмӣ манфиатдорон	Меҳмонхонаи Сари Хосор	Мудири меҳмонхона; машваратчиён	2+	Шартҳои дастрасӣ; фаслӣ будани сайёҳӣ; бехатарии роҳ; расонидани хизматрасонӣ	Иқтидори туризми Сарӣ Хосор тасдиқ шуд; вазъи бади роҳҳо дастрасиро дар тамоми сол маҳдуд мекунад; интизор меравад, ки бехтар шудани дастрасӣ шумораи меҳмононро зиёд кунад.
8 июни 2023	Машварати ғайрирасмӣ ҷомеа	Деҳаи Кёзуно	Сокини маҳаллӣ; машваратчиён	2+	Коҳиши аҳоли; изолятсияи зимистонӣ; дастрасӣ ба мактабҳо ва хизматрасониҳои тиббӣ	Изолятсияи мавсимӣ ва ихроҷи аҳоли, ки аз дастрасии нокифоя ба вучуд омада буданд, таъкид шуданд; зарурати иҷтимоию иқтисодии дастрасӣ дар тамоми сол рӯз ба рӯз бештар шадид мешуд.
8 июни 2023	Машварати институционалӣ	Идораи Шаҳиддон	Ниҳоди давлатӣ оид ба минтақаҳои муҳофизатшавандаи табиӣ; машваратчиён	3+	Макон ва марзҳои Парки табиӣ «Сарӣ Хосор»; ҳассосияти экологӣ	Шаҳодатнома ва ҳуҷҷатҳои истифодаи замин пешниҳод шуданд; зарурати баррасии бодикқат таъсири ғайримустақим ва ҳассосияти муҳити зист тасдиқ шуд.
14 июни 2023	Машварати институционалӣ	Вазорати нақлиёт (ВН)	Сармуҳандис; машваратчиён	2+	Ҳассосиятҳои экологӣ; минтақаҳои хифзшуда; доираи лоиҳа	Маҳдудиятҳои муҳити зист ва ҷиҳатҳои танзимоӣ тасдиқ шуданд; наздикӣ ба боғи табиат қайд гардид.
15–16 июни 2023	Машварати институционалӣ	Шаҳри Душанбе	Мониторинг; Ниҳоди давлатӣ оид ба минтақаҳои муҳофизатшавандаи табиӣ; машваратчиён	4+	Рӯйхатҳои намудҳо; харитакашии Боғи табиӣ «Сарӣ Хосор»; барномаи мониторинги асосӣ	Рӯйхати намудҳо мубодила шуда (қайд шудааст, ки кӯҳна шудааст); маълумоти харитакашӣ пешниҳод шуд; зарурати навсозии тадқиқоти гуногуншаклии биологӣ муайян карда шуд.

Сана	Намуди ҷалб	Макон	Шарикони манфиатдор	№ Иштирокчиён	Мавзӯҳои асосие, ки баррасӣ шуданд	Натиҷаҳои асосӣ / Кашфҳо
26 августи 2023	Машварати ҷамъиятӣ	Ҷамъоати Балҷувон	Аъзои ҷомеа; МТЛТР; машваратчиён	6	Шарҳи лоиҳа; таъсири муҳити зист; харида замин; МБШ	Ҷомеа дастгирии қавӣ изҳор кард; дар бораи паҳноии роҳ ва бехатарии пиёдагардон нигарониҳо баён шуданд.
5 сентябри 2023	Машварати ҷамъиятӣ	Ҳукумати Балҷувон	Мақомоти маҳаллӣ; аъзои ҷомеа	19 (ду вохӯрӣ дар як рӯз)	Параметрҳои тарҳрезӣ; принципҳои ҷуброн; ҷадвали сохтмон	Дархостҳо барои равшанӣ дар бораи методологияи арзёбӣ ва вақти ҷубронпулӣ.
6 сентябри 2023	Машварати ҷамъиятӣ	Ҷамъоати Балҷувон	Аъзои ҷомеа	6	Таъсири ба даст овардани замин; чораҳои коҳишдиҳӣ	Таъкид ба ҳадди ақал расонидани таъсир ба соҳибкорӣ ва заминҳои кишоварзӣ.
13 сентябри 2023	Машварати ҷамъиятӣ	Ҷамъоати Сарӣ Хосор ва Шаҳиддон	Аъзои ҷомеа	69	Бехатарӣ; имкониятҳои шугъл	Ҳузури зиёд дар Шаҳиддон; таваҷҷӯҳ ба имкониятҳои шугъл дар давраи сохтмон; дастгирӣ барои бехтар намудани дастрасӣ.
9 март 2026	Машварати коршиносӣ (биохилмаҷоғӣ – флора)	Душанбе (Академияи илмҳо)	Мутахассиси растаншиносӣ (Институти растаншиносӣ); машваратчиён	2+	Тақсими намудҳои растаниҳои Китоби сурхи маълумот; хусусиятҳои муҳити зист; ҳассосият ба сохтмон	Рӯйхати пешакии намудҳои растаниҳое, ки ниёз ба ҳифз доранд, таҳия шуд; намунаҳои тақсими минтақавии онҳо равшан карда шуданд; зарурати гузаронидани тадқиқоти минбаъда муайян гардид.
10 март 2026	Машварати коршинос	Душанбе (Академияи илмҳо)	Мутахассиси мамология (Институти	2+	Тақсими ширхорони кӯҳӣ; истифодаи	Рӯйхати пешакии намудҳои ширхорон, ки ниёз ба ҳифз доранд, омода карда шуд; манбаъҳои асосии зист ва ҳассосиятҳо

Сана	Намуди ҷалб	Макон	Шарикони манфиатдор	№ Иштирокчиён	Мавзӯҳои асосие, ки баррасӣ шуданд	Натиҷаҳои асосӣ / Кашфҳо
	(биохилмандӣ – ширхорон)		зоология); машваратчиён		манзили зист; ҳаракатҳои мавсимӣ; ҳассосият ба ҳалал	муайян карда шуданд; дар бораи пешниҳодҳои минбаъда мувофиқа шуд.
10 марти 2026	Машварати коршиносӣ (биохилмаҷоғӣ – паррандаҳо)	Душанбе (Академияи илмҳо)	Мутахассиси орнитология (Институти зоология); машваратчиён	2+	Рохҳои муҳочирати паррандагон; маконҳои тухмгузорӣ; ҳалалдоршавӣ ҳангоми тухмгузорӣ; экологияи соҳилӣ	Рӯйхати пешакии намудҳои паррандагон, ки ниёз ба ҳифз доранд, омода карда шуд; манбаъҳои муҳими зист муайян карда шуданд; тавсияҳо барои арзёбии минбаъда пешниҳод шуданд.
Март 2026 (аз 2-юм то 3-юм ва аз 16-ум то 19-ум)	Пурсиши иҷтимоию иқтисодӣ (ҷалби дар сатҳи хонавода)	Долони лоиҳа (Балҷувон – Сарӣ Хосор)	Оилаҳои осебдида (49 хонавода пурсиш шудаанд)	49 хонадон (372 нафар намояндагӣ шудаанд)	Демографияи хонавода; манбаъҳои даромад; истифодаи замин; таъсири лоиҳа; шароити дастрасӣ ба роҳ; тасаввуроти ҷомеа	Пурсиш нишон медиҳад, ки вобастагии қавӣ ба даромади мавсимӣ ва кишоварзӣ вучуд дорад; 4,49% аз масоҳати умумии замин осеб дидааст; аксарият аз дастрасии бад ба роҳҳо ва изолятсияи мавсимӣ шикоят мекунанд; пуштибонии қавӣ барои беҳтарсозии роҳҳо ва интизори манфиатҳои иқтисодӣ, аз ҷумла сайёҳӣ, вучуд дорад.
18-уми марти 2026	Музокироти ғайрирасмӣ ҷомеа ва мусоҳибаҳои сохташуда	Деҳаҳои гуногун дар тӯли долони роҳи	Сокинони маҳаллӣ (деҳқонон, ронандагон, савдогарони хурд)	2	Ҳолати рӯи роҳ; басташавии мавсимии роҳҳо; дастрасӣ ба бозорҳо,	Ҷавобдиҳандагон тасдиқ карданд, ки вазъи бади роҳҳо ба ҳаёти ҳаррӯза ва дастрасӣ ба бозор ба таври назаррас таъсир мерасонад.

Сана	Намуди ҷалб	Макон	Шарикони манфиатдор	№ Иштирокчиён	Мавзӯҳои асосие, ки баррасӣ шуданд	Натиҷаҳои асосӣ / Кашфҳо
		Балҷувон–Сарихосор			хадамоти тандурустӣ ва маориф; лағзиши замин ва обхезӣ; таъсири ҷанг	
25-уми март 2026	Музокироти ғайрирасмӣ ҷомеа ва мусоҳибаҳои сохташуда	Деҳаҳо дар тӯли долони роҳи Балҷувон–Сарихосор (аз ҷумла Дулонмайдон, Дошманди, Богизогон, Тойдора, Хорма, Чилтори, Дашти Килко, Шахидон)	Сокинони маҳаллӣ, аз ҷумла деҳқонон, сохтмончиён, ҷарвопарварон, тижоратчиёни хурд, ронандагон ва занон	20 (аз ҷумла 5 зан)	Ҳолати рӯи роҳ; вақти сафар то маркази ноҳия (тақрибан 2 соат); лағзиши замин, обхезӣ, сангрезӣ ва лойрезӣ; таъсири ғубор ба кишоварзӣ ва манзилҳо; дастрасӣ ба бозорҳо, муассисаҳои тандурустӣ ва мактабҳо; ҷашмаи табиӣ дар наздикии деҳаи Чилтори	Дастгирии қавии ҷомеа барои барқарорсозии роҳ. Масъалаҳои асосӣ: назорати ҷанг, бехатарии роҳ барои пиёдагардон ва ҷорво, ҳифзи манбаҳои об ва каналҳои обёрӣ. Тавсияи асосӣ: дар давраи сохтмон аз нерӯи кории маҳаллӣ истифода баред. Яке аз пурсидашудагон ба як ҷашмаи табиӣ дар наздикии Чилтори ишора кард, ки бояд дар тарҳрезии лоиҳа ба назар гирифта шавад.
20 апрели 2026	Машварати расмӣ бо ҷомеа	Балҷувон	Ҷомеаи маҳаллӣ ва раиси ҷамоат	72 иштирокчӣ	Муаррифии расмӣ лоиҳаи натиҷаҳои АТЭИ, оқибатҳои кӯчонидан ва гирифтани воситаҳои	Вохӯрӣ дар маҷмӯъ мусбат гузашт. Ҳамаи иштирокчиён розӣ шуданд, ки роҳи нав барои минтақа аҳамияти калон дорад ва бо ноҳияи Сари-Хосор алоқа таъмин мекунад. Танҳо як масъала дар бораи масъалаҳои гендерӣ ва ҷӣ гуна ҷанбаҳои гендерӣ дар лоиҳа баррасӣ карда шуданд.

Сана	Намуди ҷалб	Макон	Шарикони манфиатдор	№ Иштирокчиён	Мавзӯҳои асосие, ки баррасӣ шуданд	Натиҷаҳои асосӣ / Кашфҳо
					зиндагӣ, ҳамкорӣ бо ҷонибҳои манфиатдор ва МБШ (нигаред ба брошюраҳои Иттилоотӣ оид ба лоиҳа Дар замиаи А)	Гурӯҳи АТЭИ ҷавоб дод, ки МТЛТР нақшаи амал оид ба масъалаҳои гендериро барои ин лоиҳа омода мекунад.
20 апрели 2026	Машварати расмӣ бо ҷомеа	Ҷамоати Шаҳидон	Ҷомеаи маҳаллӣ ва раиси ҷамоат	75 иштирокчӣ	Муаррифии расмӣи лоиҳаи натиҷаҳои АТЭИ, оқибатҳои кӯчонидан ва гирифтани воситаҳои зиндагӣ, ҳамкорӣ бо ҷонибҳои манфиатдор ва МБШ (нигаред ба брошюраҳои Иттилоотӣ оид ба лоиҳа Дар замиаи А)	Вохӯрӣ дар маҷмӯъ мусбат гузашт. Ҳамаи иштирокчиени манфиатдор буданд, ки лоиҳа оғоз ёфта қайд карда шуд, ки ҳолати кунунии роҳи ба таври чиддӣ таъсир мерасонад, ки онҳо ба воситаи рӯзгузаронӣ. Инчунин онҳо қайд намуданд, ки ҳаракати оид ба мавҷудияти коридору буд, хеле хатарнок, ки приводило ҳадди ақал ба 1-2 марговар ҳолатҳои дар як сол. Онҳо ҳамчунин зикр намуданд, ки сохтмони роҳ ба таври чиддӣ подорвало онҳоро иқтисодӣ шўҳратпарастӣ, махсусан дар он аст, ки марбут ба таҳвили маҳсулоти кишоварзӣ дар бозор. Якчанд иштирокчиен қайд карданд, ки онҳо аз садо ё ҷанг нигарон нестанд, манфиатҳои дарозмуддати беҳтар кардани роҳҳо барои онҳо назар ба оқибатҳои кӯтоҳмуддат хеле муҳимтаранд. Дар бораи идоракунии лоиҳа танҳо ду шарҳ дода шуд. Саволи аввал ба равшании кӯча дахл дошт ва АГАР он дар шаҳр баргузор

Сана	Намуди ҷалб	Макон	Шарикони манфиатдор	№ Иштирокчиён	Мавзӯҳои асосие, ки баррасӣ шуданд	Натиҷаҳои асосӣ / Кашфҳо
						шавад, МТЛТР ҷавоб дод, ки ҳа. Дуюм, масъалаи ҳифзи шабакаи барқии ҳавой ҳангоми сохтмон ба миён омад. Ин ба назар гирифта шуд ва АТЭИ барои васеъ кардани тадбирҳои аллакай таҳияшуда оид ба коҳиш додани ин ҷанба навшуд.
21 апрели 2026	Вохӯрии расмӣ	Шаҳри Душанбе	Кумитаи ҳифзи муҳити (КҲМЗ) зист	3	Макон ҳимояшавандаи ҳудуди он дар масофаи наздик ба лоиҳа, аз ҷумла парки миллии Сари Хосор ва Нурекский мамнӯъгоҳи. Муҳокимаи Ҳочагии бузпарварии Бухоро.	КҲМЗ ба саволҳо ҷавоб наод, аммо ба ҷои он хоҳиш кард, ки онҳоро ба таври хаттӣ барои посухи расмӣ хаттӣ фиристанд.

Эзоҳ: ҳама ташрифҳо ба иншоот дар соли 2026 аз шароити номусоиди обу ҳаво, ки ба дастрасӣ ба долони роҳ таъсир расониданд ва микеси иштироки эҳтимолии ҷомеа роҳбардор карданд, ба таври назаррас таъсир расонданд.

Эзоҳ: МТЛТР 22 апрели соли 2026 бо Кумитаи сайёҳӣ мулоқот хост, аммо кумита ба вохӯрӣ ҳозир нашуд .

7. Механизми баррасии шикоятҳо

7.1. Умумӣ

Шикоят ин савол, нигаронӣ, мушкилот ё даъво (гумонбар ё воқеӣ) мебошад, ки аз ҷониби шахс ё гурӯҳи ҷамъиятӣ ҳал карда мешавад. Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) роҳи маҳаллӣ, вобаста ба объекти мушаххаси лоиҳа, роҳи ғайриҳуқуқии баррасии шикоятҳои марбут ба фаъолият нисбат ба механизмҳои ҳуқуқӣ ва ба ин васила баланд бардоштани стандартҳои самаранокии лоиҳа аз нуктаи назари кафолатҳои экологӣ ва иҷтимоӣ мебошад.

7.2. Мақсад ва мутобиқат ба талаботи БАТР

Мувофиқи сиёсати экологӣ ва иҷтимоии БАТР (2024 г.), PR10, барои лоиҳа grm сатҳи лоиҳавӣ таъсис дода шуд. МБШ барои таъмини шаффоф, ба хусусиятҳои фарҳангӣ мувофиқ ва раванди дастраси қабул, арзёбӣ ва ҳалли мушкилот ва шикоятҳо аз шахсони зарардидаи лоиҳа ва дигар ҷонибҳои манфиатдор дар тамоми марҳилаҳои давраи ҳаёти лоиҳа пешбинӣ шудааст.

Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) ба масъалаҳои марбут ба муҳити зист, масъалаҳои иҷтимоӣ, гирифтани замин, кӯчонидан (муҳоҷират), меҳнат, саломатӣ ва бехатарии ҷомеа, гуногунии биологӣ ва ҷалби ҷонибҳои манфиатдор, ки бо Лоиҳа алоқаманданд, татбиқ мегардад. Ин механизм дастрасӣ ба воситаҳои ҷимояи ҳуқуқӣ ё маъмуриро маҳдуд ё манъ намекунад ва новобаста аз чунин равандҳо амал менамояд.

7.3. Принсипҳои механизми баррасии шикоятҳо

Механизми баррасии шикоятҳои Лоиҳа (МБШ) аз рӯи принсипҳои зерин роҳнамоӣ мешавад, ки ба талаботи PR10-и Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд (БАТР) мутобиқ мебошанд:

- **Дастрасӣ:** Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) барои ҳамаи ҷонибҳои манфиатдор, аз ҷумла гурӯҳҳои осебпазир ва камбизоат, ройгон ва бидуни зарурати намоёндагии ҳуқуқӣ дастрас мебошад.
- **Шаффофият ва пешгӯишавандагӣ:** Тартибот, масъулиятҳо ва муҳлатҳои дақиқ ба таври оммавӣ дастрас ва эълон карда мешаванд.
- **Адолат ва бегаразӣ:** Шикоятҳо ба таври воқеъбинона, одилона ва бидуни таъбиз баррасӣ мешаванд.
- **Махфият ва ҳифзи маълумот:** Маълумоти шахсӣ ҳифз гардида, ҳолатҳои ҳассос бо риояи махфият баррасӣ карда мешаванд.
- **Пешгирии таъқиб ё фишор:** Шахсони пешниҳодкунандаи шикоят аз ҳар гуна таъқиб, фишор ё паёмдҳҳои номатлуб муҳофизат карда мешаванд.
- **Саривақтӣ:** Қабул ва баррасии шикоятҳо дар муҳлатҳои муқарраршуда анҷом дода мешавад.
- **Ҳассосият нисбат ба ҳолатҳои истисмори ҷинсӣ, сӯиистифода ва озори ҷинсӣ (SEA/SH):** Шикоятҳои вобаста ба истисмори ҷинсӣ, сӯиистифода ё озори ҷинсӣ тавассути механизмҳои махфӣ ва бо риояи манфиатҳо ва ҳуқуқҳои ҷабрдида баррасӣ карда мешаванд.

7.4. Намудҳои шикоятҳои мавриди баррасӣ

Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) шикоятҳои марбут ба масъалаҳои зеринро қабул менамояд, вале бо онҳо маҳдуд намешавад :

- **Гирифтани замин, ҷубронпулӣ ва ҳуқуқҳои вобаста ба кӯчонидан (муҳоҷират).**

- **Маҳдудиятҳои муваққатӣ ё доимии дастрасӣ.**
- **Таъсирҳои корҳои сохтмонӣ** (садо, чанг, ларзиш, партовҳо ва бехатарии ҳаракати нақлиёт).
- **Таъсирҳои экологӣ**, аз ҷумла таъсир ба захираҳои обӣ, гуногунии биологӣ ва минтақаҳои ҳифзшаванда.
- **Шароити меҳнат ва кор** (дар ҳолатҳое, ки онҳо ба аъзои ҷомеа таъсир мерасонанд).
- **Рафтор ва фаъолияти пудратчиён ва кормандон.**
- **Равандҳои ҷалби ҷонибҳои манфиатдор, пешниҳоди иттилоот ва машваратҳо.**
- **Истисмори ҷинсӣ, сӯиистифодаи ҷинсӣ ва озори ҷинсӣ (SEA/SH)**

7.5. Кумитаи баррасии шикоятҳо

Ҳамаи шикоятҳои марбут ба Лоиха бо иштироки намоёндагони МТЛТР, Машваратчи назорати сохтмон ва намоёндагони Пудратчӣ баррасӣ карда мешаванд. Дар ҳолатҳои мураккаб, намоёндагони дигар муассисаҳои ваколатдор низ даъват карда мешаванд. Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) масъалаҳои иҷтимоӣ, экологӣ ва дигар масъалаҳои марбут ба ҷораҳои ҳифзи мутобиқи Стандартҳои фаъолияти Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд (БАТР SPS, 2024) ва қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон фаро мегирад.

Аъзои МТЛТР дар Кумитаи баррасии шикоятҳо (КБШ) иборатанд аз :

- i. Сармуҳандис
- ii. Мутахассиси ҳифзи иҷтимоӣ
- iii. Мутахассиси ҳифзи муҳити зист
- iv. Ҳуқуқшиноси Вазорати нақлиёт (ВН) ва дигар мутахассисон дар ҳолати зарурӣ
- v. **Кумитаи баррасии шикоятҳо (КБШ)** дар тамоми давраи татбиқи лоиха фаъолият хоҳад кард. Дар ҳар як ҷамоати лоиха шахси масъул (ШМ) таъин карда мешавад, ки миёни шахсони зарардида (ШЗ), аъзои КБШ дар сатҳи маҳаллӣ ва МТЛТР ҳамоҳангӣ менамояд. МТЛТР дар ҳамаи машваратҳо бо шахсони аз лоиха зарардида иштирок намудааст. МТЛТР масъул аст, ки маълумоти пурраи тамосии аъзои КБШ-ро ба ҷамоатҳо дар минтақаи таъсири лоиха пешниҳод намояд, то ҳар шахси норозӣ тавонад дар ҳолати пайдо шудани саволҳо, нигарониҳо ё шикоятҳо вобаста ба масъалаҳои иҷтимоӣ, экологӣ ва масъалаҳои гирифтани замин ва кӯчонидан (LAR) ба КБШ муроҷиат намояд.

Кумитаҳои баррасии шикоятҳо (КБШ) дар тамоми давраи татбиқи лоиха фаъолият хоҳанд кард. МТЛТР барои аъзои КБШ дар сатҳи ҳукумат омӯзиш (тренинг) мегузаронад.

7.6. Тартиби баррасии шикоятҳо

7.6.1. МБШ: Дар сатҳи лоиха

Шикоятҳо метавонанд ба шахси масъул (ШМ) дар Кумитаи баррасии шикоятҳои ҷамоат (КБШ) пешниҳод карда шаванд. Намунаи варақаи шикоят дар Замимаи D оварда шудааст. Шахси масъули ҷамоат (ШМ), дар ҳамкорӣ ва машварат бо мутахассиси ҳифзи иҷтимоии МТЛТР, шикоятро барои мувофиқ будан (қобили қабул будан) баррасӣ мекунад. Агар шикоят мувофиқ бошад, Шахси масъули ҷамоат маҷлиси КБШ-ро ташкил менамояд. Намоёндагони МТЛТР аз ин маҷлис огоҳ карда шуда, ба он даъват карда мешаванд.

Шикоят, ки ба Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) ба қайд гирифта шудааст, бояд баррасӣ шуда, дар бораи робита доштан ё надоштани он ба Лоиха дар давоми 14 рӯзи тақвимӣ аз санаи пешниҳод қарор қабул карда шавад. Агар ҳолат мураккаб бошад ё таҳқиқи муфассалро талаб намояд (масалан, азназаргузаронӣ аз ҷониби коршиносони техникӣ ё гирифтани ҳулосаи ҳуқуқӣ аз муассисаҳои давлатӣ ё ташкилотҳои хусусии тасдиқшуда), муҳлати баррасии шикоят метавонад то 30 рӯзи тақвимӣ ё бештар аз он дар ҳолати зарурат тамдид карда шавад. Дар чунин ҳолатҳо, ба шикояткунанда огоҳиномаи хаттӣ фиристода мешавад, ки дар он сабабҳои тамдид, тавсифи раванди баррасӣ ва санаи пешбинишудаи анҷоми натиҷаҳои баррасӣ нишон дода мешаванд.

Ҳамаи ҳуҷҷатҳои дастгиркунанда, аз ҷумла аксҳо, шаҳодатномаҳои марбута ва ҳулосаҳои коршиносони ҳуқуқӣ ва техникӣ, агар зарур бошад, бояд омода, баррасӣ ва арзёбӣ карда шаванд. Пас аз ҳалли шикоят, Кумитаи баррасии шикоятҳо (КБШ) маҷлиси бастанӣ шикоятро ташкил мекунад, ки дар он шикояткунанда бастаҳои шикоятро тасдиқ менамояд. Намояндаи МТЛТР раванди ҳалли шикоятро назорат мекунад.

Ҳамаи кӯшишҳо ба он равона карда мешаванд, ки масъалаҳо дар сатҳи Лоиха ҳал карда шаванд. Ҳамаи шикоятҳо ва ҳалли онҳо аз ҷониби МТЛТР ба таври дуруст ҳуҷҷатгузорӣ шуда, барои баррасӣ, мониторинг ва арзёбӣ дастрас мегарданд. Мутахассиси ҳифзи иҷтимоии PIURR бо шахсони масъул (ШМ)-и КБШ-ро робитаи доимӣ нигоҳ дошта, барои тамоми Лоиха пойгоҳи додаҳои шикоятҳоро, аз ҷумла ҳолати баррасии онҳо, нигоҳ медорад. Ин ҳисобот мунтазам ба гузоришҳои моҳонаи пешрафти Лоиха дохил карда мешавад.

7.6.2. МБШ: Системаи ҳуқуқӣ

8. Новобаста аз механизми муқарраршудаи баррасии шикоятҳо ва тартиботи он, шахсони аз лоиха зарардида (APs) ҳуқуқ доранд, ки дар ҳар марҳилаи раванди баррасии шикоят парвандаҳои худро ба суд пешниҳод намоянд. Ҳамаи кӯшишҳо ба он равона карда мешаванд, ки масъалаҳо дар сатҳи Лоиха тавассути машваратҳои ҷомеа бо шахсони зарардида ҳал карда шаванд. Агар ин имконнопазир бошад, кӯшиш карда мешавад, ки масъалаҳо дар сатҳи МТЛТР ҳал карда шаванд, то ба ҳадди имкон муроғияҳои судӣ кам ё пешгирӣ карда шаванд. Ҳамаи шикоятҳо ва қарорҳои марбут ба онҳо аз ҷониби МТЛТР ба таври дуруст ҳуҷҷатгузорӣ шуда, барои баррасӣ, мониторинг ва арзёбӣ дастрас мегарданд.

8.1.1. МБШ: Механизми мустақили ҳисоботдихӣ ва ҷавобгарии лоихаҳои Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд (БАТР)

9. Агар шикоятҳо ҳалнашуда боқӣ монанд, ҳамчун охири чора шахсони аз лоиха зарардида (APs) метавонанд шикояти худро ба Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд (БАТР) пешниҳод намоянд. Дар ин ҳолат, шахси масъул (ШМ) шикояткунандагонро огоҳ менамояд, ки онҳо метавонанд шикоятҳои худро тавассути Намояндагии БАТР дар Тоҷикистон (Tajikistan Resident Mission) пешниҳод намоянд, то ҷамоҳангсозии дуруст бо корманди масъули лоиха ва кормандони дахлдор таъмин карда шавад. Инчунин, шикояткунандагон метавонанд ба Механизми мустақили ҳисоботдихӣ ва ҷавобгарии лоихаҳои БАТР (Independent Project Accountability Mechanism – ММХЧ) тавассути Сармақоми ҳисоботдихӣ (СХ) муроҷиат намоянд.

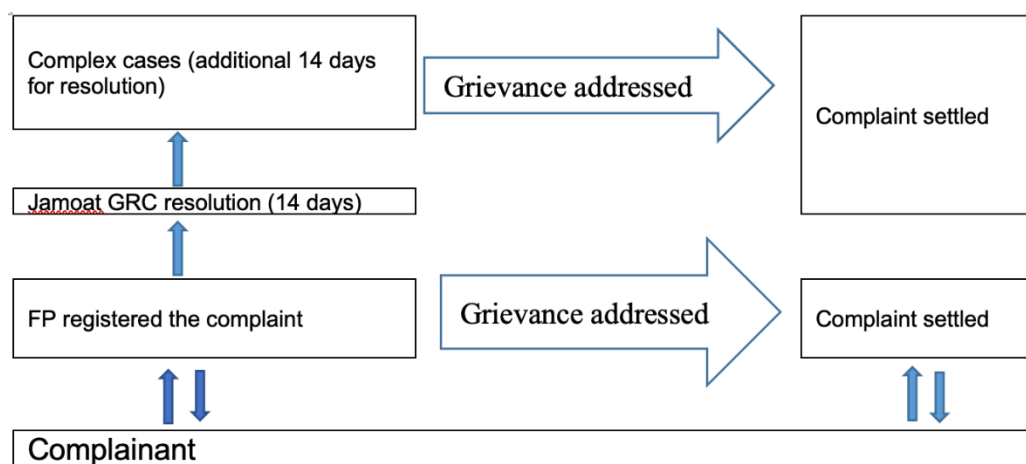
10. Механизми мустақили ҳисоботдихӣ ва ҷавобгарӣ (ММХЧ) нигарониҳои шахсони аз лоиха зарардида ва ташкилотҳоро вобаста ба уҳдадорҳои Бонк тибқи Сиёсати экологӣ ва иҷтимоӣ ва Сиёсати дастрасӣ ба иттилоот баррасӣ менамояд. ММХЧ мустақиман ба Шӯрои директорон ҳисобот медиҳад ва аз идоракунии Бонк мустақил мебошад.

11. ММХЧ тавассути роҳҳои зерин дастрас мебошад:



- Пайванди: <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/projects/independent-project-accountability-mechanism/submit-a-complaint.html>
- **Дафтари намоёндагии EBRD дар Тоҷикистон**
Сардори дафтар: Холгер Вифел
хиёбони Рӯдакӣ 34, ошонаи 12, 734025 Душанбе, Тоҷикистон
Тел: +992 (48) 701 13 25
- **Механизми мустақили ҳисоботдиҳӣ ва ҷавобгарии лоиҳаҳо (ММҲЧ)**
Ба таваҷҷуҳи: Сармақоми ҳисоботдиҳӣ (Chief Accountability Officer)
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд (БАТР)
Five Bank Street, London, E14 4BG, United Kingdom

Харитаи ҷойгиршавии лоиҳа



11.1. Тамосҳои Кумитаи баррасии шикоятҳо

Мақомоти маҳаллӣ мувофиқи талаботи моддаҳои 26 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» ва моддаҳои 19 ва 20 Қонуни конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ» рӯйхати шахсонро пешниҳод намуданд, ки ҳамчун аъзои Кумитаҳои маҳаллии баррасии шикоятҳо (КБШ) дар ноҳияҳои дахлдор фаъолият хоҳанд кард, тавре ки дар ҷадвали зерин оварда шудааст.

Кумитаи баррасии шикоятҳои ноҳияи Балҷувон (КБШ) бар тамоми ҷамоатҳои аз лоиҳа таъсирдидаи дохили ноҳия, аз ҷумла Ҷамоати Балҷувон ва Ҷамоати Шаҳидон, салоҳият дорад. Дар ҳар як дафтари ҷамоат шахси масъул (ШМ) таъин карда мешавад, ки ҳамчун нуктаи аввалини тамос барои қабули шикоятҳо хизмат намуда, бо Кумитаи сатҳи ноҳиявии КБШ ҷамоатҳои менамояд.

Ҷадвали 5: Таркиби Кумитаи баррасии шикоятҳо (КБШ) дар сатҳи маҳаллӣ

Номи пурра	Мавқуъ	Телефон
Кумитаи баррасии шикоятҳо дар ноҳияи Балҷувон		
Юсупзода Изатулло	Муовини раиси ноҳияи Балҷувон	939637880
Ғаффорзода Абдурахмон	Архитектори ноҳия	937383929
Абдуллоев Умед	Раиси Кумитаи идоракунии заминҳои ноҳияи Балҷувон	101333332
Гулов Давлаталӣ	Раиси Ҷамоати Балҷувон	933072907, 904778842

Номи пурра	Мавқуъ	Телефон
Мирзоев Саймумин	Мутахассиси идоракунии замини Ҷамоати Балҷувон	203326555

Намоёндогони воҳиди ҳифзи иҷтимоӣ ва экологӣ дар МТЛТР

<p>Нодирхонов Шодихон Мутахассиси кӯчонидан ва ҷуброн Маркази татбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо оид ба барқарорсозии роҳҳо</p> <p>Суроға: кӯчаи Айнӣ 14, ошёнаи 4, Душанбе, Тоҷикистон Тел: +992 37 222 20 78 +992 93 840 16 00 Почтаи электронӣ: shodihon@piu.ru</p>	<p>Мирзоев Фарход Мутахассиси муҳити зист Маркази татбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо оид ба барқарорсозии роҳҳо</p> <p>Суроға: кӯчаи Айнӣ 14, ошёнаи 4, Душанбе, Тоҷикистон Тел: +992 50 777 71 71 Почтаи электронӣ: farhodpiu@mail.ru</p>
---	---

11.2. КБШ Феҳристи шикоятҳо, сабтҳо ва ҳуҷҷатгузорӣ

МТЛТР-и Вазорати нақлиёт (МТ) феҳристи шикоятҳоро нигоҳдорӣ менамояд. Ин феҳрист ҳамаи шикоятҳоро барои мониторинги мунтазами онҳо ва натиҷаҳои хизматрасоние, ки аз ҷониби КБШ-ҳо анҷом дода мешаванд, дар бар мегирад, то барои баррасии даврии БАТР истифода гардад. Намунаи журнали сабти шикоятҳо, ки барои лоиҳа истифода мешавад, дар Замиаи В замиаи шудааст.

МТЛТР барои аъзои КБШ оид ба тартиби бақайдгирии шикоятҳо дар оғози татбиқи Нақшаи барқарорсозӣ (НБ) омӯзиш баргузир менамояд ва ин амалияро, тибқи зарурат, дар тамоми давраи татбиқи лоиҳа идома медиҳад.

11.3. Коршиносони техникӣ

Ҳангоми дархости МТЛТР барои пешниҳоди таҷрибаи техникӣ дар арзёбии таъсире, ки аз ҷониби шикояткунанда иддао шудааст, коршиноси дахлдор бояд :

- парвандаро баррасӣ намуда, санҷишҳо ё таҳқиқоти дахлдорро анҷом медиҳад
- дар асоси натиҷаҳои баррасии анҷомёфта гузориши кӯтоҳ таҳия менамояд
- тавсия медиҳад, ки оё барои қабули қарор оид ба моҳияти парванда ҳулосаи иловагии ҳуқуқӣ ё экспертизаи иловагӣ зарур аст ё не.

11.4. Баррасии шикоятҳои ҳассос ба ҳолатҳои SEA/SH

Шикоятҳои марбут ба ҳолатҳои SEA/SH тавассути раванди алоҳида ва ба манфиатҳои ҷабрдида нигаронидашуда баррасӣ карда мешаванд, ки бо таҷрибаи хуби Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд (БАТР) мутобиқат дорад :

- Шикоятҳо метавонанд ба таври беном пешниҳод карда шаванд.
- Бе розигии ҷабрдида ягон таҳқиқот ё мубодилаи маълумот анҷом дода намешавад.
- Ҷабрдидагон ба хизматрасониҳои мувофиқи дастгирӣ, агар мавҷуд бошанд, роҳнамоӣ карда мешаванд.
- Ҳолатҳои SEA/SH танҳо ҳамчун омили беном барои мақсадҳои мониторинг сабт карда мешаванд.



Ҳамаи кормандоне, ки дар баррасии шикоятҳо иштирок мекунанд, оид ба коҳиш додани хавфҳои SEA/SH ва риояи протоколҳои вокуниши махфӣ омӯзиш мегиранд.

11.5. Механизми баррасии шикоятҳои коргарон

Механизми алоҳидаи баррасии шикоятҳои коргарон мутобиқи Талаботи иҷроӣ 2-и БАТР (PR2) ва Нақшаи идоракунии меҳнати Лоиха (НИМЛ) таъсис дода шуда, татбиқ мегардад.

Хусусиятҳои асосӣ иборатанд аз :

- Фарогирии шароити кор, музди меҳнат, соатҳои корӣ, саломатӣ ва бехатарии меҳнат (OHS), таъбиз, озор ва рафтори коргарон
- Каналҳои гуногуни дастрасӣ, аз ҷумла пешниҳоди беном
- Махфият ва ҳифз аз таъқиб ё паёмадҳои манфӣ
- Баррасии ҳолатҳои SEA/SH бо равиши ба ҷабрида нигаронидашуда, мувофиқи Қисми 7.8
- Сатҳи боло бурдани шикоятҳо ба PIURR ва, дар ҳолатҳои зарурӣ, ба мақомоти меҳнатӣ

Маълумоти ҷамъбасти ва ғайришахсӣ (бе муайян кардани шахсият) аз Механизми баррасии шикоятҳои коргарон (Worker GRM) дар якҷоягӣ бо нишондиҳандаҳои фаъолияти GRM-и ҷомеа гузориш дода мешавад.

11.6. Мониторинг, ҳисоботдиҳӣ ва ифшои маълумот

Фаъолияти Механизми баррасии шикоятҳо (GRM) бо истифода аз нишондиҳандаҳои мутобик ба PR10 назорат карда мешавад, аз ҷумла :

- Шумора ва намуди шикоятҳои қабулшуда
 - Фоизи шикоятҳое, ки дар давоми 5 рӯзи корӣ тасдиқ шудаанд
 - Фоизи шикоятҳое, ки дар давоми 30 рӯзи корӣ ҳал шудаанд
 - Шумораи шикоятҳои беном
 - Ҳолатҳои SEA/SH, ки танҳо ҳамчун омили ҷамъбасти (агрегатӣ) гузориш дода мешаванд

Маълумоти шикоятҳо ҳар моҳ баррасӣ шуда, дар ҳисоботҳои семоҳа ба БАТР ҷамъбаст карда мешавад. Маълумоти ҷамъбасти фаъолияти МБШ ба таври оммавӣ нашр мегардад, дар ҳоле ки махфият ва ҳифзи маълумот риоя карда мешавад..

11.7. Ҳифзи маълумот ва махфият

Маълумоти шахсӣ, ки тавассути фаъолияти ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) ҷамъоварӣ мешавад, аз ҷумла номҳо, маълумоти тамос ва сабтҳои шикоятҳо, мутобиқи қонунгузори амалкунандаи миллӣ ва талаботи БАТР баррасӣ карда мешавад. Дастрасӣ ба феҳристҳои шикоятҳо ва сабтҳои машваратҳо танҳо ба кормандони ваколатдор маҳдуд мегардад. Маълумот ба таври бехатар нигоҳ дошта шуда, танҳо барои мақсадҳои Лоиха истифода мешавад, дар ҳолатҳои мувофиқ (аз ҷумла барои ҳисоботдиҳӣ) ғайришахсӣ гардонида мешавад ва танҳо ба муддати зарурӣ барои иҷрои уҳдадориҳои мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ нигоҳ дошта мешавад.

11.8. Баланд бардоштани огоҳӣ

Маълумот дар бораи Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) дар маводи иттилоотии Лоиха ҷой дода шуда, тавассути лавҳаҳои эълонҳои ҷамъиятӣ ва вебсайтҳо нашр мегардад ва инчунин дар ҷараёни ҷорабиниҳои ҷалби ҷонибҳои манфиатдор шарҳ дода мешавад, то ки ҷонибҳои манфиатдор аз ҳуқуқҳои худ ва каналҳои мавҷуда барои пешниҳоди нигарониҳо огоҳ бошанд.

12. Ифшои маълумот

12.1. Ҳадафҳои ифшои маълумот

Ифшои маълумот унсури асосии ҷалби муассири ҷонибҳои манфиатдор тибқи PR10 мебошад. Ҳадафи ифшои маълумот дар доираи Лоиха таъмин намудани дастрасии саривактӣ шахсони аз Лоиха таъсирдида ва дигар ҷонибҳои манфиатдор ба маълумоти мувофиқ, дақиқ ва фаҳмо дар бораи Лоиха, таъсирҳои эҳтимолии муҳити зист ва иҷтимоии он, чораҳои пешбинишудаи коҳишдиҳӣ ва имкониятҳои ҷалб мебошад.

Ҷаъолиятҳои ифшои маълумот барои дастгирии иштироки огоҳона дар қабули қарорҳо, тақвияти шаффофият ва ҳисоботдиҳӣ, инчунин фароҳам овардани имконият барои ҷонибҳои манфиатдор ҷиҳати пешниҳод намудани саволҳо, шарҳҳо ва шикоятҳо дар тамоми марҳилаҳои давраи ҳаёти Лоиха тарҳрезӣ шудаанд.

12.2. Принсипҳои ифшои маълумот

Ифшои маълумот дар доираи Лоиха аз рӯи принсипҳои зерин роҳнамоӣ карда мешавад :

- **Саривактӣ:** Маълумот дар марҳилаи кофӣ барвақт ифшо карда мешавад, то ҷонибҳои манфиатдор масъалаҳоро фаҳманд ва фикру мулоҳизаҳои огоҳона пешниҳод намоянд.
- **Дастрасӣ:** Маълумот тавассути каналҳои ифшо мегардад, ки дар сатҳи маҳаллӣ дастрас ва ба эҳтиёҷоти ҷонибҳои манфиатдор мувофиқ мебошанд.
- **Фарогирӣ:** Маводи ифшошуда дар шаклҳо ва забонҳои пешниҳод мегардад, ки барои гурӯҳҳои гуногуни ҷонибҳои манфиатдор, аз ҷумла гурӯҳҳои осебпазир ва камбизоат, фаҳмо бошанд.
- **Мутаносибият:** Сатҳи ҷузъиёти ифшошуда бо хатарҳо, таъсирҳо ва марҳилаи рушди Лоиха мутаносиб мебошад.

Шаффофият: Маълумот дар бораи қарорҳои Лоиха, чораҳои коҳишдиҳӣ ва фикру мулоҳизаҳои ҷонибҳои манфиатдор ба таври равшан ва пайваста ифшо карда мешавад.

12.3. Забон ва шаклҳо

Маълумоти Лоиха асосан ба забони тоҷикӣ ифшо карда мешавад, бо пешниҳоди версияҳои русӣ дар ҳолатҳои дахлдор. Версияҳои англисии ҳуҷҷатҳои асосӣ барои маблағгуздорон ва ҷонибҳои манфиатдори байналмилалӣ дастрас карда мешаванд.

Барои дастгирии дастрасии фарогир :

- Маводи ҷопӣ дар дафтарҳои мақомоти маҳаллӣ ва ҷойҳои ҷамъиятӣ дастрас карда мешавад.
- Шаклҳои дастрас (ҷопи калон, ҳулосаҳои соддакардашуда, маводи визуалӣ) дар ҳолати зарурӣ пешниҳод мегарданд.
- Шарҳҳои шифохӣ дар ҷараёни машваратҳо барои дастгирии ҷонибҳои манфиатдор бо сатҳи пасти саводнокӣ пешниҳод карда мешаванд.

12.4. Шабакаҳои ифшои маълумот

Маълумот тавассути маҷмӯи каналҳои зерин ифшо карда мешавад:

- Вебсайти Лоиха ва/ё МТЛТР
- Дафтарҳои мақомоти маҳаллӣ (биноҳои ноҳия ва ҷамоат)
- Ҷойҳои ҷамъиятии дастрас дар минтақаи Лоиха
- Лавҳаҳои эълон дар майдонҳои сохтмонӣ
- Огоҳиномаҳо тавассути SMS/WhatsApp (дар ҳолати мавҷудият)
- Маҷлисҳои ҷамъиятӣ ва ҷорабиниҳои машваратӣ
- Вебсайтҳои маблағгуздорон, дар ҳолатҳои зарурӣ

Шабакаҳои ифшои маълумот ба тавре интихоб карда мешаванд, ки ҷонибҳои манфиатдор бо дастрасии маҳдуд ба интернет низ тавонанд маълумоти Лоихаҳо ба даст оранд.

12.5. Вақти ифшо ва навшозии маълумот

Ифшои маълумот дар марҳилаҳои асосии Лоиха, аз ҷумла зерин анҷом дода мешавад :

- Ифшои АТЭИ ва машваратҳо
- Нигоҳдории ниҳони асноди экологӣ ва иҷтимоӣ
- Марҳилаи пеш аз сохтмон
- Марҳилаи сохтмон (навшозии мунтазам)
- Марҳилаи истифода/фаъолият (дар ҳолатҳои зарурӣ)

Маълумот дар раванди таҳаввули тарҳи Лоиха ва хангоми ба вучуд омадани тағйироти муҳиме, ки метавонанд ба ҷонибҳои манфиатдор таъсир расонанд, мунтазам нав карда мешавад.

12.6. Фикру мулоҳизаҳо ва шаффофият

Ҷонибҳои манфиатдор имконият хоҳанд дошт, ки дар бораи маълумоти ифшошуда тавассути машваратҳо, пешниҳоди хаттӣ ва Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) шарҳҳо ва саволҳои худро пешниҳод намоянд. Фикру мулоҳизаҳои гирифташуда аз ҷониби Маркази татбиқи лоихаҳои таҷдиди роҳҳо (МТЛТР) баррасӣ ва ҷавоб дода мешаванд.

Хулосаи шарҳҳо ва ҷавобҳои ҷонибҳои манфиатдор (“Шумо гуфтед / Мо иҷро кардем”) пас аз давраҳои асосии ифшо нашр карда мешавад, то нишон дода шавад, ки чӣ гуна фикру мулоҳизаҳои ҷонибҳои манфиатдор ба тарҳи Лоиха ва ҷораҳои коҳишдиҳӣ таъсир расонидаанд.

Чадвали 6: Ифшои маълумот

Хуччат / Мавзӯ	Шабака ва ҷойгиршавӣ	Забон (ҳо)	Вақт / Навсозӣ	Масъул	Далелҳо
Маҷмӯи лоиҳаи ESIA (ESIA, ESMP, SEP, ESMPF, LMP)	Вебсайти Лоиҳа; дафтарҳои мақомоти маҳаллӣ; ҷойҳои ҷамъиятӣ (масалан, биноҳои ҷамоат); вебсайтҳои маблағгузoron (дар ҳолатҳои зарурӣ)	Тоҷикӣ; Русӣ; Англизӣ (барои маблағгузoron)	Дар давраи ифшои АТЭИ (ҳадди ақал 120 рӯз барои Категорияи А); пеш аз тасдиқи ниҳой нав карда мешавад	МТЛТР	Скриншотҳо; сабтҳои нашр (posting logs); номаҳои ифшо
Огоҳиномаҳои машваратӣ	Лавҳаҳои эълони мақомоти маҳаллӣ; ҷойҳои ҷамъиятӣ; вебсайти Лоиҳа; SMS/WhatsApp (дар ҳолати мавҷудият)	Тоҷикӣ (+ русӣ дар ҳолатҳои дахлдор)	Ҳадди ақал 14 рӯзи тақвимӣ пеш аз ҳар як машварат	МТЛТР	Нусхаҳои огоҳиномаҳо; аксҳо; скриншотҳои веб
Маълумот ва дастрасӣ ба Механизми баррасии шикоятҳо	Вебсайт; плакатҳо дар ҷамоатҳои таъсирдида; варақаҳои иттилоотӣ дар ҷаласаҳо; шарҳи шифохӣ дар ҷараёни машваратҳо	Тоҷикӣ (+ шаклҳои дастрас дар ҳолати зарурӣ)	Пеш аз оғози сохтмон ва дар тамоми давраи татбиқи Лоиҳа	МТЛТР	Пайвандҳои фаъол (live links); аксҳои плакатҳо; журналҳои МБШ
Маводи машваратӣ (презентатсияҳо, варақаҳои иттилоотӣ)	Зеркашӣ аз вебсайт; нусхаҳои ҷопӣ дар ҷаласаҳо	Тоҷикӣ; Русӣ; Англизӣ (барои маблағгузoron)	Пеш аз машваратҳо, дар ҳолатҳои имконпазир; пас аз ҷорабиниҳо ба таври архив нигоҳ дошта мешавад	МТЛТР / Машваратчи АТЭИ	Сабтҳои боргузорӣ (upload logs); файлҳои PDF
Протоколҳои машваратҳо ва рӯйхати ҳозирон	Вебсайт (бахши ҷалбаи ҷонибҳои манфиатдор); нусхаҳои ҷопӣ бо дархост	Тоҷикӣ (хулосаҳои англисӣ дар ҳолатҳои дахлдор)	Дар давоми 10 рӯзи қорӣ пас аз ҳар як машварат	МТЛТР / Машваратчи АТЭИ	Варақаҳои имзошудаи ҳозирон; протоколҳо; аксҳо
Чадвали шарҳҳо ва ҷавобҳои ҷонибҳои манфиатдор (“Шумо гуфтед / Мо иҷро кардем”) ва асноди ниҳони экологӣ ва иҷтимоӣ	Вебсайти Лоиҳа; ҷойҳои ифшои маълумот; замимаҳои АТЭИ	Тоҷикӣ; Русӣ; Англизӣ (хулоса)	Пас аз давраи ифшо ва таҳияи ниҳони АТЭИ	МТЛТР / Машваратчи АТЭИ	Чадвалҳои нашршуда; хуччатҳои ниҳони АТЭИ



Уҳдадориҳои ифшои маълумот, ки дар ин бахш оварда шудаанд, давра ба давра баррасӣ шуда, дар ҳолати зарурӣ барои инъикоси тағйирот дар тарҳи Лоиха, ниёзҳои ҷонибҳои манфиатдор ё талаботи танзимкунандагон нав карда мешаванд.

13. Захираҳо ва масъулиятҳо барои татбиқи НҚМ

13.1. Нақшҳо ва масъулиятҳо

Татбиқи самараноки НТМ тақсимои возеҳ ва дақиқи нақшҳо ва масъулиятҳоро байни МТЛТР, пудратчиён ва машваратчиёни дастгирӣ талаб мекунад. Нақшҳо ба тавре сохторбандӣ шудаанд, ки ҷалби ҷонибҳои манфиатдор, ифшои маълумот ва идоракунии шикоятҳо дар тамоми давраи ҳаёти Лоиҳа муттасил ва мутобиқ ба PR10 амалӣ карда шаванд.

Маркази татбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо

МТЛТР масъулияти умумии татбиқ ва назорати НТМ-ро ба уҳда дорад. Масъулиятҳои асосӣ иборатанд аз :

- Таъмини он, ки фаъолияти ҷалби ҷонибҳои манфиатдор мутобиқи Бахшҳои 5–8-и НТМ банақшагирӣ ва татбиқ карда мешавад
- Роҳбарӣ ба фаъолиятҳои ифшои маълумот, аз ҷумла ифшои ҳуҷҷатҳои экологӣ ва иҷтимоӣ ва натиҷаҳои машваратҳо
- Назорат ва ҳамоҳангсозии Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) дар сатҳи лоиҳа, аз ҷумла равандҳои боло бурдан (escalation) ва ҳисоботдиҳӣ
- Таъмини баррасии ҳассоси шикоятҳои SEA/SH мутобиқи Бахши 7
- Ҳамоҳангсозии ҷалб бо мақомоти давлатӣ, сохторҳои рушди сайёҳӣ, маъмуриятҳои минтақаҳои муҳофизатшаванда, созмонҳои экологии ғайриҳукуматӣ ва муассисаҳои илмӣ
- Нигоҳдории сабтҳои фаъолияти ҷалби ҷонибҳои манфиатдор, ифшоҳо ва шикоятҳо
- Пешниҳоди ҳисобот оид ба татбиқи НТМ ва фаъолияти МБШ ба БАТР

Пудратчиён

Пудратчиёне, ки барои корҳои сохтмонӣ ҷалб шудаанд, татбиқи НТМ-ро дар сатҳи майдон (site level) дастгирӣ мекунад. Масъулиятҳои онҳо иборатанд аз :

- Таъин намудани нуктаҳои тамоси ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва баррасии шикоятҳо дар сатҳи майдон
- Татбиқи чораҳои ифшои маълумот дар майдон, аз ҷумла лавҳаҳо ва огоҳиномаҳо
- Хизмат ҳамчун нуктаи аввалини тамос барои шикоятҳои ҷомеа дар давраи сохтмон
- Идоракунии Механизми баррасии шикоятҳои коргарон мутобиқи PR2 ва Тартиботи идоракунии меҳнатии Лоиҳа
- Дастгирии МТЛТР дар ҳалли саривақтӣ ва ҳуҷҷатгузории шикоятҳо
- Таъмини омӯзиши кормандони пудратчӣ оид ба муносибат бо ҷомеа, талаботи кодекси рафтор ва коҳиши хавфҳои SEA/SH

Машваратчиёни назорати сохтмон (МНС) – инчунин бо номи «Инженер» маълум аст

МНС ба МТЛТР дар мониторинг ва санчиши татбиқи НТМ дастгирӣ мерасонад. Масъулиятҳои он иборатанд аз :

- Санчиши самараноки фаъолияти ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва ифшои маълумот дар сатҳи майдони сохтмон
- Дастгирии арзёбии шикоятҳо, боздидҳои майдонӣ ва баррасиҳои техникӣ
- Маслиҳат ба МТЛТР оид ба чораҳои ислоҳӣ дар ҳолате, ки камбудии дар татбиқи НТМ муайян карда шаванд
- Дастгирии ҳуҷҷатгузорӣ ва ҳисоботдиҳӣ вобаста ба ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва шикоятҳо

Мутахассисони экологӣ ва иҷтимоӣ

Мутахассисони экологӣ ва иҷтимоӣ, ки аз ҷониби PIURR ё тавассути МНС ҷалб шудаанд, барои татбиқи НТМ дастгирии техникӣ пешниҳод мекунад, аз ҷумла:



- Мусоидат ба ҷалби гурӯҳҳои осебпазир, ҷонибҳои манфиатдори соҳаи сайёҳӣ ва ҷонибҳои марбут ба гуногунии биологӣ
- Дастгирии баррасии ҳассоси масъалаҳои SEA/SH ва коркарди шикоятҳо
- Кӯмак дар таҳияи маводи ифшоӣ маълумот ва хулосаҳои машваратҳо
- Дастгирии мониторинг, ҳисоботдиҳӣ ва тақмили пайвасти амалияҳои ҷалб

Пеш аз ифшоӣ оммавӣ, НТМ дар доираи як семинари таҳти роҳбарии Муштарӣ баррасӣ ва муҳокима карда мешавад, то нақшҳо, масъулиятҳо ва тартиботи татбиқ тасдиқ карда шаванд..

13.2. Захираҳо барои ҷалби ҷонибҳои манфиатдор

МТЛТР таъмин мекунад, ки захираҳои кофии молиявӣ, инсонӣ ва логистикӣ барои татбиқи самараноки НТМ дар тамоми давраи ҳаёти Лоиҳа дастрас бошанд. Ҳаҷми захираҳо мутаносибан ба хатарҳои экологӣ ва иҷтимоии Лоиҳа ва сатҳи зарурати ҷалб дар марҳилаҳои гуногун танзим карда мешавад.

Захираҳо метавонанд, дар ҳолати мувофиқ, иборат бошанд аз :

- Кормандони махсуси экологӣ ва иҷтимоӣ дар доираи МТЛТР
- Пешниҳоди буҷет барои фаъолияти ҷалби ҷонибҳои манфиатдор, аз ҷумла ҷаласаҳо, сафар, иҷораи ҷой, тарҷума ва маводи ифшо
- Захираҳо барои фаъолияти МБШ, аз ҷумла пайгирии шикоятҳо, иртибот ва ҳисоботдиҳӣ
- Омӯзиши кормандони МТЛТР, пудратчиён ва машваратчиён оид ба ҷалби ҷонибҳои манфиатдор, тартиботи GRM ва коҳиши хавфҳои SEA/SH
- Дастгирии логистикӣ барои ҷалби ҷомеаҳо ва муассисаҳои дурдаст

Талаботи захираҳо давра ба давра баррасӣ шуда, дар ҳолати зарурӣ барои инъикоси пешрафти Лоиҳа, ниёзҳои ҷонибҳои манфиатдор ва ҳар гуна хатар ё масъалаҳои нав пайдо шуда, танзим карда мешаванд.

13.3. Ҳамоҳангсозӣ ва тақмили пайваста

МТЛТР мунтазам бо пудратчиён, машваратчиён ва муассисаҳои дахлдор ҳамоҳангӣ мекунад, то татбиқи якхелаи НТМ таъмин карда шавад. Дарсҳои омӯхташуда аз фаъолияти ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва фаъолияти МБШ барои тақмили усулҳои ҷалб дар давраҳои минбаъда истифода мешаванд.

Дар ҳолате ки мониторинг камбудиро ё нигарониҳои такроршавандаро муайян намояд, МТЛТР чораҳои ислоҳӣ меандешад, аз ҷумла тағйир додани усулҳои ҷалб, таҳкими иртибот ё ҷудо кардани захираҳои иловагӣ, мувофиқи зарурат.

14. Мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ

14.1. Ҳадафҳои мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ

Мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ барои таъмини он, ки фаъолиятҳои ҷалби ҷонибҳои манфиатдор, ифшои маълумот ва идоракунии шикоятҳо самаранок ва мутобиқ ба ин НТМ ва талаботи БАТР татбиқ карда мешаванд, аҳамияти калидӣ доранд. Ҳадафҳои мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ иборатанд аз:

- Пайгирии татбиқи фаъолиятҳои банақшагирифташудаи ҷалби ҷонибҳои манфиатдор
- Арзёбии самаранокӣ ва фарогирии ҷалб ва ифшои маълумот
- Мониторинги фаъолияти Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) ва МБШ-и коргарон
- Муайян кардани камбудӣҳо, хатарҳои нав ё нигарониҳои такроршаванда
- Дастгирии идоракунии мутобиқшаванда ва такмили пайваста

14.2. Нишондиҳандаҳои мониторинг

Мониторинг бо истифода аз нишондиҳандаҳои сифатӣ ва миқдорӣ, ки бо Бахшҳои 5–8-и ин НТМ мутобиқ карда шудаанд, анҷом дода мешавад. Нишондиҳандаҳои намунавӣ иборатанд аз, вале маҳдуд намешаванд ба:

Ҷалби ҷонибҳои манфиатдор

- Шумора ва намуди ҷорабиниҳои ҷалб (аз рӯи гурӯҳҳои ҷонибҳои манфиатдор)
- Сатҳи иштирок, аз ҷумла иштироки гурӯҳҳои осебпазир ва камбизоат
- Масъалаҳои, ки дар ҷараёни машваратҳо бардошта шудаанд ва ҷораҳои пайгирӣ (follow-up) андешидашуда

Ифшои маълумот

- Ҳуҷҷатҳои ифшосуда ва каналҳои ифшои истифодашуда
- Саривактӣ будани ифшо нисбат ба марҳилаҳои асосии Лоиҳа
- Дастрасии маълумот (забонҳо, шаклҳо, ҷойгиршавӣ)

Механизми баррасии шикоятҳо

- Шумора ва намуди шикоятҳои қабулшуда (ҷомеа ва коргарон)
- Фоизи шикоятҳое, ки дар давоми 5 рӯзи корӣ тасдиқ шудаанд
- Фоизи шикоятҳое, ки дар давоми 30 рӯзи корӣ ҳал шудаанд

Шумораи шикоятҳое, ки аз сатҳи майдон боло бардошта шудаанд

- Ҳолатҳои SEA/SH танҳо ҳамчун омори ҷамъбасти ва ғайришахсӣ (агрегатӣ ва анонимӣ) гузориш дода мешаванд
- Нишондиҳандаҳои мониторинг метавонанд дар ҷараёни татбиқи Лоиҳа бо мақсади инъикоси ниёзҳои тағйирёбандаи ҷонибҳои манфиатдор ва шароити Лоиҳа такмил дода шаванд.

14.3. Масъулиятҳои мониторинг

Масъулиятҳои мониторинг ва ҳисоботдиҳӣ ба таври зерин тақсим карда мешаванд :

МТЛТР



- Масъулияти умумӣ барои мониторинги татбиқи НТМ ва фаъолияти МБШ
- Нигоҳдории сабтҳои ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва журналҳои шикоятҳо
- Таҳияи ҳисоботҳои даврии мониторинг

Пудратчиҳо

- Мониторинги сатҳи майдони сохтмон оид ба фаъолияти ҷалб ва шикоятҳо
- Пешниҳоди ҳисобот дар бораи шикоятҳо ва фаъолияти ҷалб ба МТЛТР

Машваратчи нозирати сохтмон (МНС)

- Тасдиқ намудани маълумоти мониторинг
- Боздидҳои майдонӣ ва баррасии амалияи ҷалби ҷонибҳои манфиатдор
- Дастгирии МТЛТР дар муайян намудани чораҳои ислоҳӣ

14.4. Ҳисоботдиҳӣ

Натиҷаҳои мониторинг тавассути механизмҳои зерин ҳуҷҷатгузорӣ ва пешниҳод карда мешаванд :

Ҳисоботдиҳии дохилӣ: Баррасии мунтазами маълумоти мониторинг аз ҷониби МТЛТР барои дастгирии қарорҳои идоракунии рӯзмарра.

Ҳисоботдиҳии беруна: Пешниҳоди ҳисоботҳои даврӣ ба БАТР оид ба татбиқи НТМ ва фаъолияти МБШ ҳамчун қисми талаботи ҳисоботдиҳии экологӣ ва иҷтимоии Лоиха.

Ифшои оммавӣ: Маълумоти ҷамъбасти (агрегатӣ) оид ба фаъолияти ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва фаъолияти МБШ ба таври оммавӣ ифшо карда мешавад, дар ҳолате ки махфият ва ҳифзи маълумот таъмин мегардад.

14.5. Идоракунии мутобиқшаванда ва такмили пайваста

Ҷалби ҷонибҳои манфиатдор ва идоракунии шикоятҳо равандҳои динамикӣ мебошанд, ки дар давоми давраи ҳаёти Лоиха таҳаввул меёбанд. МТЛТР равиши идоракунии мутобиқшавандаро татбиқ мекунад ва натиҷаҳои мониторинг, фикру мулоҳизаҳои ҷонибҳои манфиатдор ва маълумоти МБШ-ро барои:

- Танзими усулҳо ва басомади ҷалби ҷонибҳои манфиатдор
- Беҳтар намудани дастрасӣ ва фарогирии ҷалб ва ифшои маълумот
- Тақвияти тартиботи баррасии шикоятҳо
- Ҷудо намудани захираҳои иловагӣ дар ҳолати зарурӣ

Дар ҳолате ки мониторинг мушкилоти такроршаванда ё системавиро муайян намояд, чораҳои ислоҳӣ саривақт амалӣ гардида, дар амалияҳои навшудаи ҷалб инъикос карда мешаванд.

НТМ ҳангоми ба вучуд омадани тағйироти муҳими тарҳи Лоиха, миқёс, хатарҳо ё нигарониҳои ҷонибҳои манфиатдор нав карда мешавад ва ҳама версияҳои навшуда мувофиқи Бахши 8 ифшо мегарданд.

Иловаи А: Маълумоти машваратҳои ҷонибҳои манфиатдор

Ин замима маълумоти дастгиркунанда аз машваратҳо бо ҷонибҳои манфиатдор ва машваратҳои коршиносонро, ки дар соли 2026 ҳамчун қисми оморасозии АТЭИ барои Лоихаи роҳи Балчувон–Сари Хосор анҷом дода шудаанд, пешниҳод мекунад. Он машваратҳои ҷомеаро, ки дар моҳи марти 2026 дар қад-қад коридори роҳ гузаронида шуданд, ва инчунин машваратҳои коршиносон бо мутахассисони миллий оид ба ғуноғунии биологӣ аз Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бар мегирад.

A.1 Машваратҳои ҷомеа (март 2026)

Машваратҳои ҷомеа ва мусоҳибаҳои сохторӣ (structured interviews) дар қад-қад коридори роҳи Балчувон–Сари Хосор дар ду марҳила дар моҳи марти соли 2026 гузаронида шуданд. Ҳадаф аз ин машваратҳо ҷамъоварии фикру мулоҳизаҳо, нигарониҳо ва тавсияҳои сокинони маҳаллӣ буд, ки эҳтимолан аз лоихаи барқарорсозии роҳ таъсир мегиранд ё аз он манфиат мегиранд.

Бо сабаби шароити номусоиди обу ҳаво дар марҳилаи аввал, қисматҳои роҳ вайрон шуда, дастрасӣ ба якҷанд деҳа муваққатан ғайриимкон гардид, ки ин шумораи мусоҳибаҳои анҷомшударо дар он давра маҳдуд кард.

Аҳолинишинҳои фаро гирифташуда :

Деҳа	Аҳоли тақрибан
Дулонмайдон	~220
Дошмандӣ	~380
Боғизоғон	~890
Тоидара	~215
Хорма	~96
Чилторӣ	~120
Дашти Килко	~150
Шаҳидон (ҷамот марказ)	~1,650

Профили посухдиҳандагон :

Дар маҷмӯъ, дар ҳар ду марҳила 22 нафар пурсида шуданд, аз ҷумла 5 зан. Шугълҳои асосии намоёндагӣшуда деҳқонон, коргарони сохтмон, ҷӯпонҳо, савдогарони хурд ва ронандагон буданд. Тақсими синнусолии посухдиҳандагон чунин буд:

Гурӯҳи синнусолӣ	Ҷоиз
Зери 30 сола	36%
30–50 сола	55%
+ 50 сола	9%



Натиҷаҳои асосӣ :

Ҳолати роҳ ва дастрасӣ: Ҳамаи посухдиҳандагон ҳолати бади роҳро ҳамчун мушкилоти асосие, ки ба ҳаёти рӯзмарраи онҳо таъсир мерасонад, муайян карданд. Вақти кунунии сафар ба Балчувон тақрибан ду соатро ташкил медиҳад ва дар давраи боронгарӣ ва зимистон ба таври назаррас зиёд мешавад. Басташавии мавсимии роҳ ҷамоатҳоро аз бозорҳо, хизматрасониҳои тиббӣ ва мактабҳо ҷудо мекунад.

Хатарҳои табиӣ: Посухдиҳандагон фурӯравии замин (сел), обҳезӣ ва шуста шудани роҳ, резиши санг, селҳои лойӣ ва чангу ғуборро ҳамчун хатарҳои тақроршаванда дар қад-қади коридор зикр карданд. Якчанд қитъаҳо давра ба давра қомилан баста мешаванд. Чашмаи табиӣ дар наздикии деҳаи Чилтёрӣ аз ҷониби як посухдиҳанда ҳамчун унсуре, ки бояд дар тарҳи лоиҳа ба инобат гирифта шавад, қайд гардид.

Интизориҳои ҷомеа: Ҳамаи посухдиҳандагон дастгирии қавии худро аз лоиҳа изҳор карданд. Беҳтар шудани дастрасии роҳ интизор меравад, ки ба дастрасии бозорҳои кишоварзӣ (махсусан картошка ва себ), хизматрасониҳои тандурустӣ ва маориф, беҳатариҳои нақлиёт ва имкониятҳои шуғл мусоидат кунад.

Тавсияҳо оид ба сохтмон: Тавсияҳои асосӣ ҷалби коргарони маҳаллӣ, ҷамоатҳои ҷамоат (Jamoot), нигоҳ доштани дастрасии роҳ дар давраи сохтмон, назорати чангу ғубор, таъмини беҳатариҳои пиёдагардон ва ҷорво ва ҳифзи манбаъҳои об ва каналҳои обёриро дар бар мегирифтанд.

A.2 Машваратҳои коршиносон оид ба гуногунии биологӣ (Март 2026)

Машваратҳо бо коршиносони гуногунии биологӣ

Машваратҳо бо коршиносони илмӣ миллӣ аз Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Алихон Латифӣ дар моҳи март соли 2026 гузаронида шуданд. Ҳадафи ин машваратҳо тасдиқи мавҷудият ва ҳолати ҳифзи намудҳои эҳтимолан дар минтақаи лоиҳа мавҷудбуда ва таъмини он буд, ки арзёбии гуногунии биологӣ ба донишҳои муносири илмӣ мавҷуда барои минтақа мутобиқ бошад. Таваҷҷуҳи махсус ба намудҳои дода шуд, ки дар Китоби Сурхи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Рӯйхати Сурхи IUCN сабт шудаанд.

Коршиноси ботаника — 9 март 2026

Коршинос: К. Бобокалонов, номзади илмҳои биологӣ, Институти ботаника

Ин машварат ба гуногунӣ ва паҳншавии намудҳои нодир ва муҳофизатшавандаи растаниҳо дар экосистемаҳои доманакӯҳӣ ва кӯҳӣ, хусусиятҳои муҳити зист дар минтақаи лоиҳа ва ҳассосияти наботот ба корҳои сохтмонӣ равона шуда буд. Рӯйхати пешакии намудҳои растаниҳои дорои аҳамияти ҳифз, ки эҳтимолан дар минтақаи лоиҳа мавҷуданд, таҳия гардид. Ҳамкорӣ барои марҳилаҳои минбаъдаи тадқиқот дар ҳолати зарурӣ идома додан мувофиқа карда шуд.

Коршиноси маммалогия — 10 март 2026

Коршинос: З. Амиров, номзади илмҳои биологӣ, Институти зоология ва паразитология



Ин машварат ба паҳншавии намудҳои нодир ва муҳофизатшавандаи ширхӯрон, эҳтимоли мавҷудияти ҳайвоноти кӯҳии сумдор, ҳаракати мавсимӣ ва истифодаи муҳити зист, инчунин ҳассосият ба таъсири сохтмон, садо ва пора-пора шудани муҳити зист (habitat fragmentation) бахшида шуда буд. Рӯйхати пешакии намудҳои ширхӯрон, ки дорои аҳамияти ҳифз мебошанд, таҳия гардида, муҳити зисти калидӣ муайян карда шуд. Идомаи ҳамкорӣ мувофиқа гардид.

Коршиноси орнитология — 10 март 2026

Коршинос: Г. Ғарибмамадов, номзади илмҳои биологӣ, Институти зоология ва паразитология

Ин машварат ба эҳтимоли мавҷудияти намудҳои нодир ва муҳофизатшавандаи паррандаҳо, нақши минтақа ҳамчун масири муҳоҷирати паррандаҳо, аҳамияти экологӣ ва мавҷудияти муҳитҳои соҳилӣ (riparian) ва лонагузорӣ, инчунин ҳассосият ба ҳалалдоршавии сохтмон дар давраи наслгирӣ равона шуда буд.

Рӯйхати пешакии намудҳои паррандаҳои дорои аҳамияти ҳифз таҳия гардид ва ҳамзамон муҳитҳои муҳим барои лонагузорӣ ва паррандаҳои муҳоҷир муайян карда шуданд. Идомаи ҳамкорӣ дар ҳолати зарурати маълумоти иловагии орнитологӣ мувофиқа гардид..

А.3 Машваратҳои расмӣ бо ҷонибҳои манфиатдор (Апрел 2026)

Апрел «20», 2026

Дафтари мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Балҷувон, соати 10:30
Иштирокдорон:

1. Шахсони аз Лоиха таъсирдида ва сокинони ноҳия;
2. Намояндагони Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Балҷувон ва ҷамоати шаҳраки Балҷувон;
3. Намояндаи Маркази татбиқи лоихаҳои таҷдиди роҳҳо ва ширкати машваратии VISTA Environment;
4. Намояндагони муассисаҳои давлатии тобеи ноҳия;
5. Дигар шахсони манфиатдор.

Рӯзномаи чаласа :

1. Маълумоти мухтасар дар бораи лоиха;
2. Маълумоти мухтасар дар бораи Сиёсати экологӣ ва иҷтимоии БАТР;
3. Муаррифии гузориши Арзёбии таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ (АТЭИ);
4. Муаррифии талаботи Нақшаи амалиёти кӯчонидан;
5. Масъалаҳои дигаре, ки пешбинӣ нашудаанд.

Машварати ҷамъиятӣ бо мақсади пешниҳоди маълумот дар бораи лоиха, Сиёсати экологӣ ва иҷтимоии БАТР, гузориши ESIA ва талаботи Нақшаи амалиёти кӯчонидан баргузор гардид.

Илова ба намояндагони Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Балҷувон ва ҷамоати шаҳраки Балҷувон, дар машварат намояндагони Гурӯҳи татбиқи лоихаи

барқарорсозӣ ва таҷдиди роҳҳо — Саидов К., Ҳамоҳангсозии лоиҳа ва Нодирхонов Ш., мутахассиси кўчонидан — инчунин намоёндагони ширкати машваратии VISTA Environment — Ник Скиннер, роҳбари гурӯҳ ва Абдувоҳидзода Э., машваратчии маҳаллӣ — иштирок намуданд.

Дар чараёни чаласа оид ба масъалаҳои ҳифзи муҳити зист маълумоти муфассал пешниҳод карда шуд, махсусан дар бораи гузориши Арзёбии таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ (АТЭИ) ва талаботи татбиқи Нақшаи амалиёти кўчонидан. Ҳамчунин таъкид гардид, ки иштирокчиён метавонанд гузориши АТЭИ-ро дар сомонии расмӣ Вазорати нақлиёт дастрас намуда, дар давоми 30 рӯз пас аз чаласа шарҳҳои худро пешниҳод намоёнд. Варақаҳои иттилоотӣ низ дар рафти чаласа ба иштирокчиён тақсим карда шуданд.

Саволҳои зерин аз ҷониби иштирокчиён ба аъзои гурӯҳи корӣ пешниҳод карда шуданд :

#	Савол	Ҷавоб
1	Дар ҳолати кўчонидани манзилҳои истиқоматӣ дар доираи лоиҳа, кадом намудҳои ҷуброн ва кўмакрасонӣ пешбинӣ шудаанд?	Бояд қайд кард, ки дар доираи лоиҳа кўчонидани ҷисмонӣ ё иқтисодӣ пешбинӣ нашудааст. Аммо дар ҳолате ки чунин вазъият ба миён ояд, арзиши пурраи биноҳо ва иншоот аз ҷониби лоиҳа дар асоси арзиши бозорӣ муайян ва ҷуброн карда мешавад. Илова бар ин, ба ҳонаводаҳои зарардида дигар намудҳои кўмакрасонӣ пешниҳод мегарданд, аз ҷумла ҷуброн барои таъсири ҷиддӣ, дастгирии гурӯҳҳои осебпазир (дар ҳолати татбиқшавӣ), интиқоли ашёи хона, азнавхуҷатгузорӣ (гирифтани шаҳодатномаи истифодаи замин ва паспорти техникӣ), инчунин омода намудани китъаи замин.
2	Оё дар доираи лоиҳа чораҳо оид ба ҳифз аз хатарҳои табиӣ пешбинӣ шудаанд?	Лоиҳа бо дарназардошти шароити воқеии майдон таҳия шудааст. Махсусан, дар марҳилаи тарҳрезӣ хатарҳои табиӣ, аз ҷумла сел (mudflows) ва ғуруравии замин (landslides) омӯхта шуданд ва дар асоси ин, қубурҳо (culverts) ва пулҳо (bridges) тарҳрезӣ гардиданд. Илова бар ин, лоиҳа бо дарназардошти тағйирёбии иқлим таҳия ва амалӣ карда мешавад. Ҳамзамон, дар чараёни татбиқи лоиҳа имкони ворид намудани тағйирот ва ба инобат гирифтани дигар шароити дахлдор низ дар ҳолати зарурӣ пешбинӣ шудааст.

Иштирокчиён барои тасдиқи ҳузури худ дар машварати ҷамъиятӣ ва гирифтани маълумот оид ба Арзёбии таъсири экологӣ (АТЭ), инчунин оид ба ҷудокунии замин барои кўчонидани аҳоли, ба рӯйхати ҳозирон имзо гузоштанд.

№	Ном	Шуғл ва касб
1	Холов Некруз	Роҳбари ташхисгоҳ
2	Абдуллозода Осия	Маркази назорати санитарӣ-эпидемиологии ноҳия (СЭС), Балҷувон
3	Ғафурова З.	Мутахассиси кадрҳо
4	Ҳукуматов Г.	Фарош
5	Ҳусейнов С.	Директори ҶДММ (ихтисор)
6	Сафархонзода Ҷ.	Сардори шӯба



№	Ном	Шуғл ва касб
7	Хочаев Абдуғаффор	Раиси ҷамоат
8	Хайруллозода Ф.	Сардори шуъбаи молия
9	Азимов Икромиддин	Директори сугурта
10	Воҳидов Чамшад	Мудири анбор
11	Камолов Қурбон	Корманди фарҳанг
12	Камолов Фазлиддин	Сардори Маркази ВНМО (СПИД)
13	Саломаова Н.	Духтур
14	Собиров Алишер	Сармуҳаррир
15	Азизов Хайрандеш	Котиби коргузорӣ
16	Саидов Эмомалӣ	Сардори шуъбаи ҳифзи иҷтимоӣ
17	Хочаев Самариддин	Муовини сардори филиали Амонатбанк
18	Иброҳимзода М.	Директори корхонаи давлатии “BMMG”
19	Аҳадзода С.	SSU, ноҳияи Балҷувон
20	Абдуллоев У.	Сардори кумитаи идораи замин
21	Ғафорода З.	Сармеъмор
22	Кимёи Н.	Сардори шуъбаи бойгонӣ
23	Сафаров Шаҳноза	Котиб
24	Ашурова Рухшона	Мутахассиси шуъбаи ташкилӣ
25	Таманои М.	Сармутахассиси ташкилӣ
26	Аминзода Мафтуна	Мутахассиси шуъбаи ташкилӣ
27	Қобилзода Алифмо	Мутахассиси рушди иҷтимоӣ
28	Шоираи Файзали	Мутахассиси пешбар
29	Шарипова Насиба	Ҳамшира
30	Раҳимзода Саёра	Ҳамшира
31	Акбарзода Фарида	Духтур
32	Ҳукуматова З.	Ҳамшира
33	Парвинаи Убайдулло	Ҳамшира
34	Юсупова Ф	Ёрдамчии тиббӣ (бародари тиб)
35	Гулова Раногул	Ҳамшира
36	Рашидова Олуфта	Ҳамшира
37	Оимадова Ҷ.	Ҳамшира
38	Чалилова З.	Ҳамшира
39	Турахонов А.	Сардори шуъбаи сармоягузорӣ
40	Хайринисои А.	Котиби коргузорӣ
41	Сабринаи О.	Ҳамшира
42	Маршоев Д.	Муассисаи тиббии деҳот
43	Мухаббатзода Ҷ.	Директори боғи тобигона
44	Малоҳати И.	Котиби коргузорӣ
45	Малоҳати А.	Сароянда
46	Фируза Р.	Фарош
47	Моира М.	Мутахассис
48	Абдулхайдарова К.	Фарош
49	Бобоева Ш.	Фарош
50	Хочазода Сунатулло	Мутахассиси пешбар
51	Юсупов Олимҷон	Сокини ноҳия
52	Бобочони Ҳолмаҳмад	Ёрдамчии тиббӣ (бародари тиб)
53	Нусратов Анвар	Сокини ноҳия
54	Махмадалиев И.	Котиби ҷамоат
55	Чумазода Ҷ.	Сардори MDNRA, Балҷувон
56	Шералиева Р.	Директори гимназия
57	Фаридабону А.	Мутахассиси шуъбаи омор
58	Хочаева Зарина	Сокини ноҳия
59	Холова Чумагул	Фарош
60	Наботова Идигул	Сокини ноҳия
61	Мусоева Ш.	Фарош
62	Розиков Ш.	Сармутахассиси шуъбаи фарҳанг

№	Ном	Шуғл ва касб
63	Ҳайдарзода С.	Донишчу
64	Азизуллозода А.	Донишчу
65	Гулмаҳмадзода А.	Сардори шўъбаи экология
66	Гулов Д.	Раиси ҷамоати Балчувон
67	Хочаев Д.	Нафақахур
68	Муқимов Б.	Сардори хоҷагии деҳқонӣ
69	Нодирхонов Ш.	Мутахассиси кўчонидан
70	Юсупов С.	Шахси бекор
71	Тоиров М.	Соҳибкор
72	Мирзоев Ф.	Устои мошин
73	Бодомов Ҷ.	Деҳқон
74	Гулов Ю.	Нафақахур
75	Муродова М.	Хонашин

Ҷамъ: 74 нафар

Мард: 41н ё 55,4%

Зан: 33 н ё 44,6%





Апрел «20», 2026

Дафтари ҷамоати Сари Хосор, соати 14:30

Иштирокдорон:



1. Шахсони аз лоиҳа таъсирдида ва сокинони ноҳия;
2. Намояндагони Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Балҷувон ва ҷамоати шаҳраки Балҷувон;
3. Намояндаи Маркази татбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо ва ширкати машваратии VISTA Environment;
4. Намояндагони муассисаҳои давлатии тобеи ноҳия;
5. Дигар шахсони манфиатдор.

Рӯзномаи ҷаласа:

1. Маълумоти мухтасар дар бораи лоиҳа;
2. Маълумоти мухтасар дар бораи Сиёсати экологӣ ва иҷтимоии БАТР;
3. Муаррифии гузориши Арзёбии таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ (АТЭИ);
4. Муаррифии талаботи Нақшаи амалиёти кӯчонидан
5. Масъалаҳои дигаре, ки пешбинӣ нашудаанд.

Машварати ҷамъиятӣ бо мақсади пешниҳоди маълумот дар бораи лоиҳа, Сиёсати экологӣ ва иҷтимоии БАТР, гузориши АТЭИ ва талаботи Нақшаи амалиёти кӯчонидан баргузор гардид.

Илова ба намояндагони Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияи Балҷувон ва ҷамоати шаҳраки Балҷувон, дар машварат намояндагони Маркази татбиқи лоиҳаҳои таҷдиди роҳҳо — Саидов К., Ҳамоҳангсози лоиҳа ва Нодирхонов Ш., мутахассиси кӯчонидан — инчунин намояндагони ширкати машваратии VISTA Environment — Ник Скиннер, роҳбари гурӯҳ ва Абдувоҳидзода Э., машваратчии маҳаллӣ — иштирок намуданд.

Дар ҷараёни ҷаласа оид ба масъалаҳои ҳифзи муҳити зист маълумоти муфассал пешниҳод карда шуд, махсусан дар бораи гузориши Арзёбии таъсири экологӣ ва иҷтимоӣ (АТЭИ) ва талаботи татбиқи Нақшаи амалиёти кӯчонидан. Ҳамчунин таъкид гардид, ки иштирокчиён метавонанд гузориши АТЭИ-ро дар сомонӣ расмии Вазорати нақлиёт дастрас намуда, дар давоми 30 рӯз пас аз ҷаласа шарҳҳои худро пешниҳод намоянд. Варақаҳои иттилоотӣ низ дар рафти ҷаласа ба иштирокчиён тақсим карда шуданд.

Саволҳои зерин аз ҷониби иштирокчиён ба аъзои гурӯҳи корӣ пешниҳод карда шуданд:

#	Савол	Ҷавоб
1	Оё дар доираи лоиҳа насби системаи рӯшноӣ (равшанидихӣ) пешбинӣ шудааст?	Бале, дар доираи лоиҳа насби системаи рӯшноӣ танҳо дар маҳалҳои аҳолинишин ва дар истгоҳҳои автобус пешбинӣ шудааст.
2	Дар шафати роҳи мавҷуда хати барқ мавҷуд аст ва қисми зиёди сутунҳои он дар ҳолати бад қарор доранд. Оё лоиҳа иваз ва кӯчонидани хати барқро дар бар мегирад?	Ҳамаи шабакаҳои коммуналӣ — аз ҷумла хатҳои обтаъминкунӣ, хатҳои барқ ва хатҳои алоқа, ки аз лоиҳа таъсир мегиранд — бо ҳароҷоти лоиҳа кӯчонида мешаванд. Дар АТЭИ муқаррароти мушаххас барои огоҳ кардани ҷомеа дар бораи ҳар гуна қатъи муваққатии таъминоти барқ дар давраи корҳои сохтмонӣ пешбинӣ шудааст.

3	Дар ин минтақа дар фасли баҳор селҳои калон рух медиҳанд ва сатҳи оби дарё баланд шуда, ҳам ба роҳи мавҷуда ва ҳам ба заминҳои атроф зарари ҷиддӣ мерасонад. Дар лоиҳа кадом чораҳои муҳофизатӣ пешбинӣ шудаанд?	Шароити иқлимӣ, хатарҳои обхезӣ ва дигар хатарҳои табиӣ дар марҳилаи таҳқиқот омӯхта шуданд. Дар асоси шароити воқеӣ, аз ҷумла боришот, обхезӣ ва омилҳои марбут, лоиҳа мувофиқ тарҳрезӣ гардид ва тағйирёбии иқлим низ ба инobat гирифта шуд. Бо дарназардошти ҳамаи ин омилҳо, корҳои назарраси ҳифзи соҳили дарё (riverbank protection works) ба лоиҳа дохил карда шудаанд ва дар ҳолати зарурӣ дар чараёни сохтмон чораҳои иловагии муҳофизатӣ низ татбиқ карда мешаванд.
4	Дар ҳолати пешниҳоди шикоятҳо ё дархостҳо ба кучо муроҷиат кардан мумкин аст?	Бо мақсади баррасии шикоятҳо дар доираи лоиҳа Механизми баррасии шикоятҳо (GRM) таъсис дода шудааст, ки махсус барои таъмини баррасии саривақтии ҳамаи шикоятҳо ва дархостҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ пешбинӣ шудааст. Илова бар ин, Кумитаи баррасии шикоятҳо ташкил гардидааст, ки аз намоёндагони роҳбарони маҳаллаҳо, раиси ҷамоат, муовини дахлдори раиси ноҳия, идораҳои зерсохтори ноҳия, кормандони Гурӯҳи татбиқи лоиҳаи барқарорсозии роҳҳо, машваратчиён, пудратчиҳои лоиҳа (дафтари идоракунии лоиҳа) ва дигар муассисаҳои дахлдор иборат мебошад. Дар охири варақаҳои иттилоотии тақсимшуда рақамҳои телефон ва суроғаҳои почтаи электронии шахсони масъули лоиҳа барои тамос нишон дода шудаанд.
5	Корҳои сохтмонӣ чӣ қадар давом хоҳанд кард?	Муддати корҳои сохтмонӣ вобаста ба ҳаҷм ва миқёси корҳои сохтмонӣ ва дигар омилҳои марбут муайян карда мешавад. Бо истифода аз захираҳои мавҷуда, иҷрои корҳои сохтмонӣ ба қадри имкон суръат дода мешавад.

Иштирокчиён барои тасдиқи ҳузури худ дар ҷаласаи машварати ҷамъиятӣ ва тасдиқи гирифтани маълумот дар бораи АТЭИ, инчунин оид ба ҷудокунии замин барои кӯчонидани аҳоли, ба рӯйхати ҳозирон имзо гузоштанд.

№	Ном	Шуғл ва касб
1	Ятимов Давлат	Нафақахӯр
2	Шарипов А.	Духтур
3	Одинаев Е.	Корманди боғи марказӣ
4	Носиров С.	Омузгор
5	Зухуров С.	Нафақахур
6	Файзулов Ҷ.	Омузгор
7	Сафарзода с.	Омузгор
8	Ятимов И.	Бекор
9	Садиев А.	Дирктори ширкати “Дусти”
10	Тоиров И.	Сартабиб
11	Азизова Л.	Дирктори Осорхона
12	Саидов С.	Роҳбари хоҷагӣ
13	Исмоилов М.	корманди мактаб-интернат
14	Шокирова Ш.	Фарош
15	Набиева М.	Фарош
16	Ятимова М.	Фарош
17	Ятимова Н.	Фарош



18	Мамачони Н.	Фарош
19	Ғоибова Х.	Тарбиятгар
20	Саидова З.	Ҳамшира
21	Қурбонова С.	Хонашин
22	Юнусова О.	Пазанда
23	Самадова О.	Шустушугар
24	Маҳмадалиева С.	Фарош
25	Ҷабборов М.	Ҳамшира
26	Сафия Б.	Фарош
27	Саёра М.	Ҳамшира
28	Шарипова Д.	Пазанда
29	Сайдалиева М.	Фарош
30	Маҳмадалиева Ш.	Фарош
31	Қурбонов Н	Фарош
32	Саидов Д.	Фарош
33	Юсупов Р.	Раиси ҷамоат
34	Холов М.	Директори мактаб интернат
35	Шокиров А	Коргари ҷангал
36	Юсупов И.	Раиси ҷамоат
37	Юсупов С.	Коргари ҷангал
38	Мизробов Д.	Коргари ширкати барқ
39	Фатоев А.	Коргари ҷангал
40	Валиев А.	Бекор
41	Саидов Т.	Бекор
42	Ятимова Л.	Фарош
43	Раҳмаатуллоев Б.	Директори хонаи маъҷубон
44	Фаршеди Ҷ.	Испектори калон
45	Раҳматуллоев Н.	Нафақахур
46	Аброрв А.	Омузгор
47	Фатоев С.	Корманди ҳарбӣ
48	Ятимов С.	Раиси ҷамоат
49	Саидов П.	Нафақахур
50	Маҳмудов Ф.	Корманди ширкати барқ
51	Аминов О.	Бекор
52	Саидов А.	Бекор
53	Ризмонов Р	Бекор
54	Маҳмудҷони Ф.	Омузгор
55	Сайфуллоев С.	Бекор
56	Даминов С.	Соҳибкор
57	Саидов И.	Корманди ширкати барқ
58	Сорбони А.	Бекор
59	Сайфуллоев Ҷ.	Соҳибкор
60	Сайфуллоев Ф.	Бекор
61	Даминов А.	Бекор
62	Хайрллоев С.	Бекор
63	Бегов М.	Бекор
64	Саидов А.	Бекор
65	Саидов Р	Корманди ҷангал
66	Аҳмадов Р.	Бекор
67	Солеҳов О	Бекор
68	Улфатов Р.	Соҳибкор
69	Камолов Д.	Корманди ҷангал
70	Ҳакимов З.	корманди фарҳанг
71	Шеравлиев Е.	Муҳосиб
72	Ғафуров С.	Роҳбари хоҷаги
73	Аслонов С.	Соҳибкор
74	Камолов И.	Роҳбари хоҷагӣ

75	Даминов М.	Нафақахур
76	Нодирхонов Ш.	Мутахассиси кучонидан
77	Холова Х.	Омузгор

Чамъ: 77 нафар

Мард: 54н ё 69,7%

зан: 23н ё 30,3%









PROJECT INFORMATION NOTICE

Baliuvon – Sari Khosor Road Rehabilitation Project

Implemented by the Ministry of Transport of the Republic of Tajikistan (PIURR) | Financed by the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

Why is this Project Needed?

The existing road between Baliuvon and the Sari Khosor area is approximately 56 km of unpaved track. It is one of the only connections for around 19 communities to healthcare, schools, markets, and government services.

Every year, snow, landslides, mudflows and flooding cause the road to close for extended periods, leaving communities isolated. The journey can take five to six hours in summer — and is impossible in winter.

The Project will upgrade this road to a paved, two-lane standard to provide safe and reliable year-round access, improve road safety, and support local livelihoods and tourism in the region.

Construction and Design

The main works will include:

- Paving approximately 54–56 km of road to a Category V two-lane standard
- Construction or rehabilitation of 10 bridges and approximately 130 drainage culverts
- **Slope stabilisation, embankment works, and riverbank protection in erosion-prone areas**
- **Road safety features: guardrails, signage, pedestrian crossings, and road markings**
- **Drainage improvements to protect the road from flooding**

Works will follow the existing road corridor as closely as possible to limit new land disturbance. Community access will be maintained throughout construction.

Future Consultation

Your views matter. Consultation will continue throughout the project:

- **Community briefings before construction begins in each area**
- **Regular updates posted on notice boards in settlements**
- **Engagement meetings during construction to discuss impacts and concerns**
- **A post-construction meeting to review outcomes and maintenance arrangements**

A minimum 30-day public comment period is open following this consultation. Written comments can be submitted to PIURR (details below).

Potential Impacts and Mitigation

Construction will bring some temporary disruption. The table below summarises the main impacts and how they will be managed.

Potential Impact	Key Mitigation Measures
Dust from earthworks and vehicles	Regular water spraying of active works areas and unpaved haul routes; speed limits near settlements
Noise from machinery and construction traffic	Restricted working hours near homes and schools; community advance notice before noisy works begin
Disruption to road access	Access maintained for communities at all times; advance notice of any planned closures
Land acquisition (agricultural land)	Fair compensation paid under a Land Acquisition and Resettlement Plan (LARP); vulnerable households given additional support
River and water quality	No waste, fuel or chemicals to enter the river; sediment controls at all river-adjacent works
Wildlife and habitats	Works timed to avoid sensitive seasons; Bukhara deer farm at Dushanbe protected by advance notice and buffer distances

How to Raise a Concern (GRM)

If you have a concern or complaint about the Project — before, during, or after construction — you have the right to raise it. All complaints are taken seriously and will receive a written response within 14 working days.

You can submit a grievance through any of the following:

- Speak to your Jamoat or local authority representative
- Submit a written complaint directly to PIURR
- Use the complaint box at any active construction site
- Contact the Community Liaison Officer (contact on site notice boards)
- Anonymous complaints are accepted and investigated equally

PIURR Contact for Grievances:

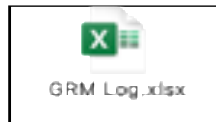
Project Implementation Unit for Road Rehabilitation (PIURR)
Ministry of Transport, Republic of Tajikistan
Address: 14 Ayni Street, 4th Floor, Dushanbe, Tajikistan
Tel: + 992 37 222 20 78 | [Email: shodihon@piu.ru](mailto:shodihon@piu.ru)

This notice is issued as part of the public disclosure of the Draft Environmental and Social Impact Assessment (ESIA) for the BSK Road Rehabilitation Project. The ESIA has been prepared in accordance with EBRD Environmental and Social Policy requirements. | April 2025

Иловаи В: Журнали МБШ

Ин замима барои сабти ҳамаи шикоятҳое истифода мешавад, ки дар чараёни татбики Лоиха тавассути Механизми баррасии шикоятҳо (МБШ) қабул мегарданд. Ҳар як сабт ҳадди ақал маълумоти зеринро дар бар мегирад: рақами ягонаи шикоят, санаи қабул, канали қабул, маълумоти шикояткунанда (бо риояи муқаррароти ҳифзи маълумот ва махфият дар §7.13), категорияи шикоят, тарафи масъул, чораҳои андешидашуда, санаи ҳалли масъала ва фикру мулоҳизаи шикояткунанда оид ба натиҷа. Шаблон барои истифодаи Котиботи Кумитаи баррасии шикоятҳо (Котиби МБШ) пешниҳод мегардад.

Журнал аз ҷониби МТЛТР нигоҳ дошта мешавад ва дар ҳолати дархост ба БАТР ва Монитори мустақили кӯчонидан дастрас карда мешавад.





Иловаи С: Ҷадвали шарҳҳо ва посухҳо аз ҷониби ҷонибҳои манфиатдор (Stakeholder Comments and Response Matrix / “Шумо гуфтед – Мо иҷро кардем”)

Масъала / Шарҳ	Пешниҳодкунанда (гурӯҳ))	Сана / Макон	Посух / Чора	Тарафи масъул	Дар кучо инъикос ёфтааст	Сатҳ
Чалби коргарони маҳаллӣ дар ҷараёни сохтмон	Сокинони маҳаллӣ, деҳқонон, ронандагон	Март 2026, деҳаҳои гуногун	Уҳдадорӣ оид ба афзалият додан ба чалби қувваи кории маҳаллӣ дар талаботи пудратчӣ ворид карда шудааст	МТЛТР /Пудратчӣ	Нақшаи идоракунии экологӣ ва иҷтимоӣ	Уҳдадорӣ гирифта шудааст
Назорати ҷангу ғубор дар ҷараёни сохтмон	Сокинони маҳаллӣ,	Март 2026, деҳаҳои гуногун	Ҷораҳои коҳиши ҷангу ғубор (обпошӣ, маҳдудияти суръат) дар CESMP дохил карда шудаанд	МТЛТР /Пудратчӣ	CESMP	Уҳдадорӣ гирифта шудааст
Пешгирӣ аз пурра бастанӣ роҳ дар ҷараёни сохтмон	Сокинони маҳаллӣ,	Март 2026, деҳаҳои гуногун	Нақшаи идоракунии ҳаракати нақлиёт барои нигоҳ доштани дастрасӣ дар ҳама вақт; усули марҳилавии иҷрои корҳои сохтмонӣ	МТЛТР /Пудратчӣ	Нақшаи идоракунии экологӣ ва иҷтимоӣ / Нақшаи идоракунии ҳаракати нақлиёт	Уҳдадорӣ гирифта шудааст
Ҳифзи манбаъҳои об ва каналҳои обёрӣ	Сокинони маҳаллӣ,	Март 2026, деҳаҳои гуногун	Ҷораҳои ҳифзи манбаъҳои об дар CESMP дохил карда шудаанд; ҷашмаи табиӣ дар наздикии деҳаи Чилтёрӣ барои ба инобат	МТЛТР / Гурӯҳи тарҳрезӣ	CESMP / Тарҳ	Дар ҷараён

Масъала / Шарҳ	Пешниҳодкунанда (гурӯҳ)	Сана / Макон	Посух / Чора	Тарафи масъул	Дар кучо инъикос ёфтааст	Сатҳ
			гирифтани дар тарҳ қайд карда шудааст			
Таъмини бехатарии роҳ барои пиёдагардон ва чорво	Сокинони маҳаллӣ,	Март 2026, деҳаҳои гуногун	Чораҳои бехатарии пиёдагардон ва чорво дар нақшаи идоракунии ҳаракати нақлиёт ва CESMP дохил карда шудаанд	МТЛТР /Пудратчӣ	CESMP	Уҳдадорӣ гирифта шудааст
Пешниҳоди саривактӣ маълумот дар бораи ҷадвали корҳои сохтмонӣ	Сокинони маҳаллӣ,	Март 2026, деҳаҳои гуногун	Машваратҳои пешазсохтмонӣ бо ҷомеа ва огоҳсозии мунтазам дар давраи сохтмон ҳамчун уҳдадорӣ дар НТМ пешбинӣ шудаанд	МТЛТР	Бахши 5-и НТМ	Уҳдадорӣ гирифта шудааст
Ҷанбаҳои гендерӣ дар доираи лоиҳа чӣ гуна ба инобат гирифта мешаванд?	Ҷамоати маҳали Балҷувон	20 апрели 2026, Балҷувон	МТЛТР уҳдадор шудааст, ки барои Лоиҳа Нақшаи амали гендерӣ таҳия намояд	МТЛТР	Нақшаи амали гендерӣ (Gender Action Plan) (барои таҳия)	Уҳдадорӣ гирифта шудааст
Оё дар шаҳрак ҷароғонкунии кӯчаҳо (street lighting) таъмин карда мешавад?	Ҷамоати Шаҳидон	20 апрели 2026, Ҷамоати Шаҳидон	МТЛТР тасдиқ намуд, ки ҷароғонкунии кӯчаҳо таъмин карда мешавад	МТЛТР / Гурӯҳи тарҳрезӣ	Тарҳ / АТЭИ	Уҳдадорӣ гирифта шудааст
Ҳангоми корҳои сохтмонӣ шабакаи	Ҷамоати Шаҳидон	20 апрели 2026,	АТЭИ навсозӣ карда шуд, то чораҳои	МТЛТР /Пудратчӣ	АТЭИ	Маҳкамшудагӣ

Масъала / Шарҳ	Пешниҳодкунанда (гурӯҳ)	Сана / Макон	Посух / Чора	Тарафи масъул	Дар кучо инъикос ёфтааст	Сатҳ
ҳавоии барқ чӣ гуна ҳифз карда мешавад?		Ҷамоати Шаҳидон	камкунии таъсир барои ҳифзи инфрасохтори ҳавоии барқ дар ҷараёни сохтмон васеъ карда шаванд			

Иловаи D: Шакли дархости шикоят

Шакли дархост	
Номи довталаб _____	
Рақами телефон: _____	
Почтаи электронӣ / Ҷойи истиқомат Хукумат _____ Ҷамоат _____ Деҳот _____	
Забони муошират: Тоҷикӣ _____ Русӣ _____ Дигар: _____	
Рӯзи дархост гузоштан _____	Рӯзи қабул _____
<p>Лутфан сабаби муроҷиати худро ба таври муфасссал шарҳ диҳед. Агар лозим бошад, аз саҳифаҳои иловагӣ истифода баред. Агар мавҷуд бошанд, нусхаи ҳуҷҷатҳои дахлдорро пешниҳод намоед.</p>	
Шикояткунанда: Номи пурра _____ Соядаст _____ Сана _____	Қабул кард: Номи пурра _____ Соядаст _____ Сана _____